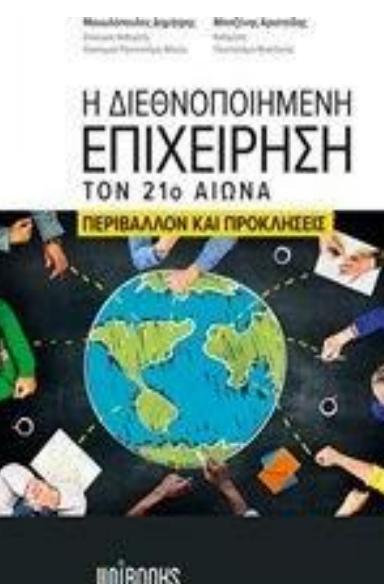

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Πολιτικό, Οικονομικό και Τεχνολογικό Περιβάλλον

Πολιτικό Περιβάλλον

“If you have ten thousand regulations you destroy all respect for the law”.

- Winston Churchill-

Σκοπός

1. Να τονίσει τη σημασία της πολιτικής σταθερότητας και έλλειψης πολιτικών κινδύνων στην απόφαση μιας επιχείρησης να επενδύσει σε μία χώρα
2. Να περιγράψει τα κύρια πολιτικά συστήματα
3. Να διακρίνει ανάμεσα σε διάφορες διαδικασίες μετάβασης από τα κομμουνιστικά σε δημοκρατικά καθεστώτα
4. Να αναλύσει τις βασικές παθογένειες στο πολιτικό περιβάλλον που επιδρούν στις επενδύσεις της διεθνοποιημένης επιχείρησης
5. Να αναδείξει ότι τα νομικά συστήματα διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των χωρών και ότι αυτές οι διαφορές που παρατηρούνται έχουν επιπτώσεις στη διεθνή επιχειρηματικότητα.

Πολιτικό Περιβάλλον:

Πρώτο Επίπεδο Ανάλυσης:

Φιλοσοφία Πολιτικού Συστήματος

Impact of Public Attitudes to migration
on the political environment in the
Euro-Mediterranean Region

Εποικοδραστική Κοινωνία Ευρώπης

Πολιτικό Σύστημα

Το σύνολο των κανόνων και θεσμών που ορίζουν πως λειτουργεί μια πολιτεία, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις δηλαδή των πολιτών ενός κράτους, απέναντι στους συμπολίτες τους, το κοινωνικό σύνολο και τους θεσμούς.

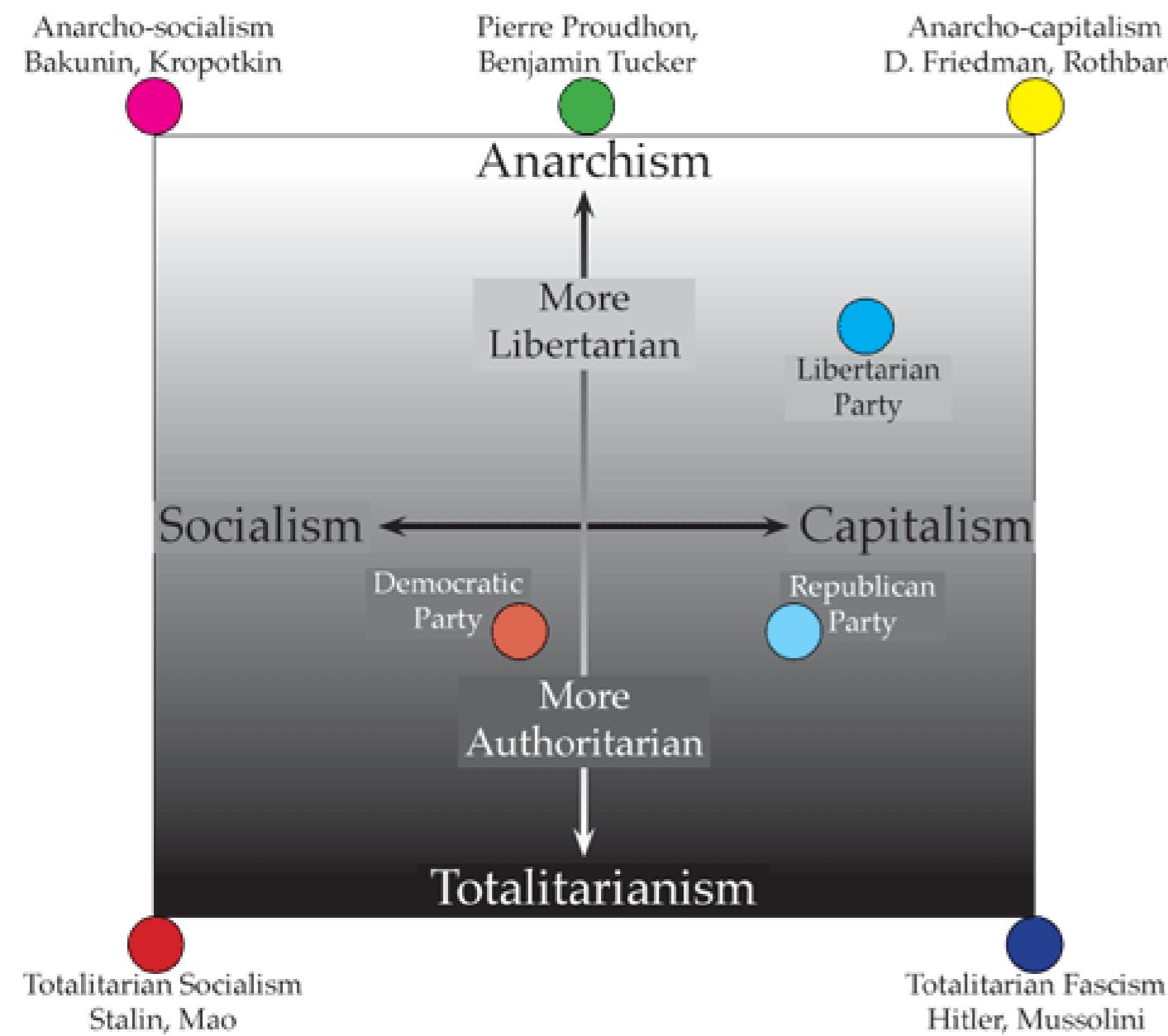
Το πολιτικό σύστημα περιλαμβάνει:

θεσμούς και διαδικασίες διακυβέρνησης (π.χ. Βουλή, Κυβέρνηση), καθώς και φορείς σύνδεσης των θεσμών αυτών με την κοινωνία (π.χ. πολιτικά κόμματα).

Το πολιτικό σύστημα παραγει:

δημόσια δεσμευτικές αποφάσεις (νόμοι μέσω της νομοθετικής λειτουργίας του κοινοβουλίου).
παράγει αξίες που κατανέμει και διαχέει στην κοινωνίας (πολυφωνία – δημοκρατικός διάλογος)

Φιλοσοφίες Πολιτικών Συστημάτων

Δημοκρατική

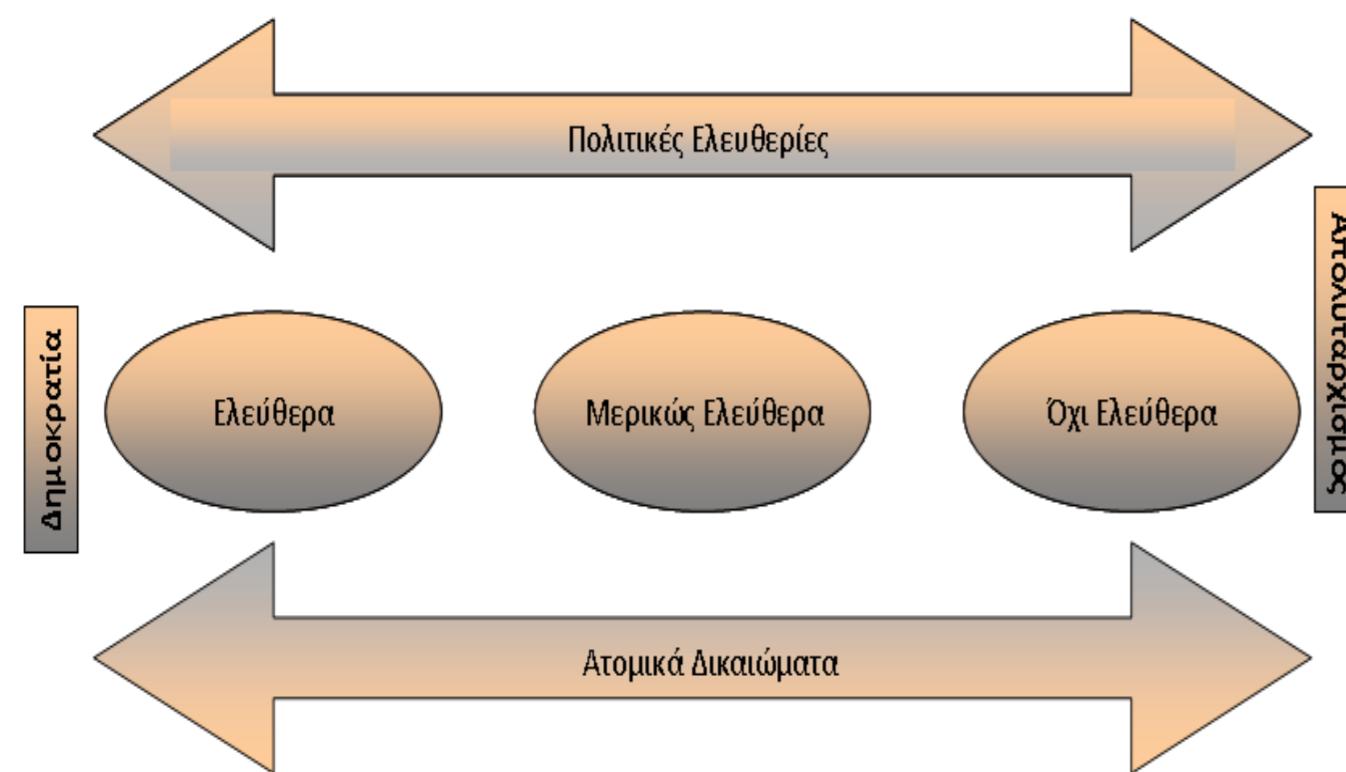
Οι δημοκρατικές κυβερνήσεις αντλούν την εξουσία τους από τον λαό μιας χώρας, συνήθως μέσω εκλεγμένων αντιπροσώπων (αντιπροσωπευτική δημοκρατία).

Η δημοκρατία συναντάται σε διάφορες παραλλαγές, τόσο σε θεωρητικό επίπεδο, όσο και στην πράξη, μερικές από τις οποίες παρέχουν καλύτερη αντιπροσώπευση και περισσότερες ελευθερίες για τους πολίτες τους από ότι άλλες.

Ολοκληρωτική

Η ηγεσία υποκινείται από μια συγκεκριμένη ιδεολογία, όπως ο κομμουνισμός, ή μία θρησκευτική πεποίθηση, όπως η θεοκρατία. Στον ολοκληρωτισμό, η ιδεολογία και όχι μόνο ένα άτομο ή ένα κόμμα επηρεάζει και ελέγχει τους ανθρώπους.

Δείκτες Δημοκρατίας ανά Τύπο Καθεστώτος

Τύπος καθεστώτος	Βαθμολογίες	Αριθμός χωρών	% χωρών	% του παγκόσμιου πληθυσμού
Πριμες δημοκρατίες	8.0 έως 10	24	14.4	12.5
Ατελείς δημοκρατίες	6.0 έως 7.9	52	31.1	35.5
Υβριδικά καθεστώτα	4.0 έως 5.9	39	23.4	14.4
Αυταρχικά καθεστώτα	0 έως 3.9	52	31.1	37.6

Πολιτικό Σύστημα και Επενδυτικοί Κίνδυνοι

1. Πόσο σταθερή είναι η κυβέρνηση?
2. Είναι δημοκρατική, απολυταρχική ή ολοκληρωτική;
3. Υπάρχει ο φόβος εμφάνισης αναπάντεχων μεταβολών στο πολιτικό περιβάλλον;
4. Αν ένα νέο κόμμα έρθει στην εξουσία, θα μεταβληθούν ριζικά οι κανόνες του επιχειρείν;
5. Υπάρχει μεγάλη συχνότητα απεργιών, αναταραχών, διαδηλώσεων, τρομοκρατικών επιθέσεων, κλπ;
6. Πόσο αποτελεσματική είναι η κυβέρνηση;
7. Πόσο συμμετέχει στον ιδιωτικό τομέα;

The Ultimate Study and Review Guide

"Introduction to Democracy"

Aligns with Grade 6 Alberta Social Studies Program of Studies

➤ Student vocabulary and visual organizer
➤ Glossary of key vocabulary in student-friendly language
➤ Guiding questions to review important concepts
➤ Multiple choice style practice questions
➤ Includes answer-key for teachers
➤ "Bonus" How to Study: Guide and tips-perfect to send home to parents!

Πολιτικό Περιβάλλον

Το πολιτικό πειβάλλον καθορίζει και το οικονομικό: Η προσέγγιση της εκάστοτε κυβέρνησης για την ελκυστικότητα του καπιταλιστικού συστήματος είναι επίσης άλλος ένας παράγοντας υπό την εξέταση των επιχειρήσεων

Παραδοσιακά, οι δημοκρατικές κυβερνήσεις υποστηρίζουν τον καπιταλισμό. Οι μακροχρόνια εδραιωμένες δημοκρατίες προσφέρουν υψηλό επίπεδο πολιτικής σταθερότητας

Τα ολοκληρωτικά καθεστώτα έχουν τον κίνδυνο των βιαίων, αναπάντεχων μεταβολών

Πολιτικό Περιβάλλον:
Δεύτερο Επίπεδο
Ανάλυσης: Ποιότητα
Θεσμών

Impact of Public Attitudes to migration
on the political environment in the
Euro-Mediterranean Region

Εποικοδρόμιο Κοινωνικής Ανάπτυξης

Ποιότητα Θεσμών

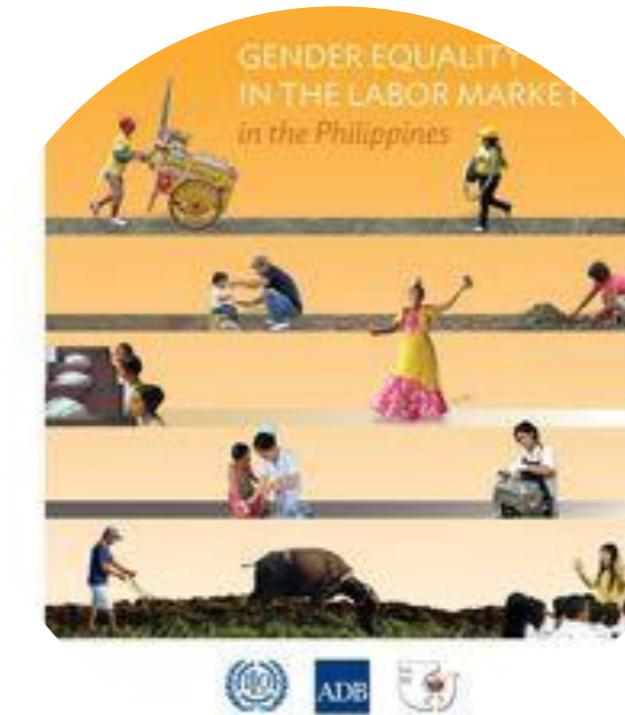
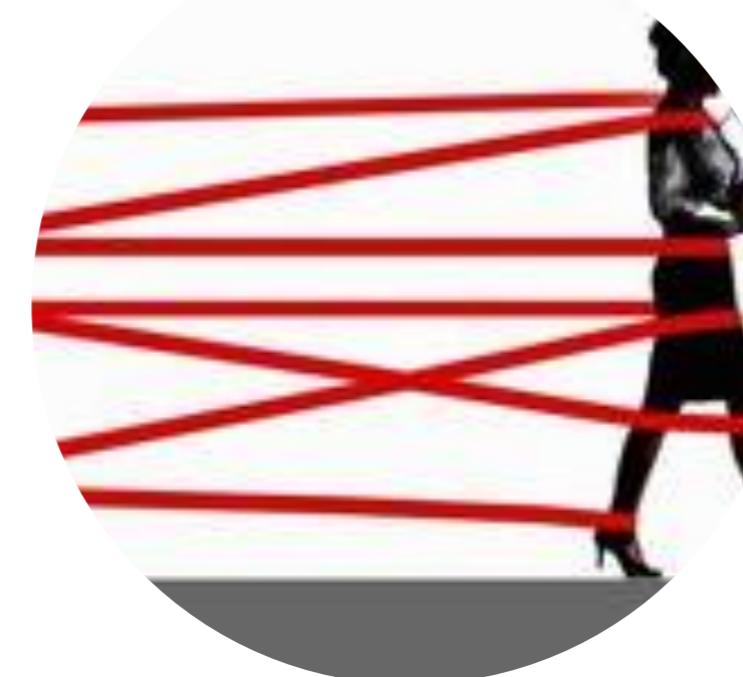
Διαφθορά

Η κακή χρήση της δημόσιας δύναμης και εξουσίας για να υπάρξουν οφέλη σε ιδιώτες (π.χ., δωροδοκία των δημόσιων ανώτερων υπαλλήλων.

Γραφειοκρατία

Η οργάνωση που λειτουργεί ιεραρχικά και η κάθε θέση ευθύνης έχει αυστηρά προσδιορισμένες αρμοδιότητες.

Αγορά Εργασίας

Το πλαίσιο μέσα στο οποίο πραγματοποιούνται τα συμβόλαια ή οι ατομικές συμβάσεις εργασίας, οι οποίες και κατανέμονται στους ιδιώτες σε θέσεις μισθωτής απασχόλησης..

Πολιτική Βία

Το αποτέλεσμα εμφύλιων συγκρούσεων, ταραχών, τρομοκρατικών πράξεων, ένοπλων επιθέσεων και γενικότερα οποιασδήποτε ενέργειας διασαλεύει το αίσθημα ασφάλειας των πολιτών ενός κράτους.

Νομικό Περιβάλλον

al Environment of business

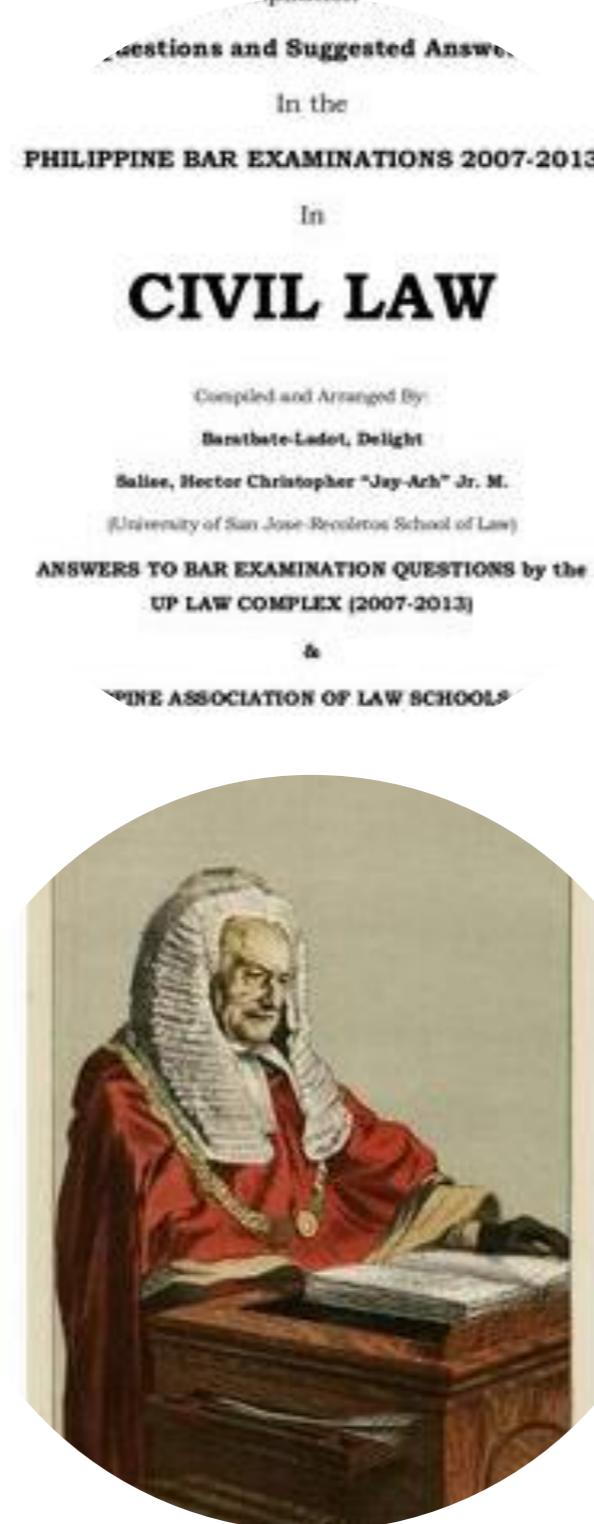
Νομικά Συστήματα

Αστικό Δίκαιο

Λεπτομερή καταγραφή γραπτών κανόνων που συνιστούν έναν νομοθετικό κώδικα και εστιάζουν στο πώς ο νόμος εφαρμόζεται στα γεγονότα.

Εθιμικό Δίκαιο

Παραδόσεις, τα έθιμα και προτεραιότητες του κοινωνικά ηθικού.

Θρησκευτικός Νόμος

Βασίζεται σε θρησκευτικές κατευθύνσεις.

Ο ισλαμικός νόμος ρυθμίζει μια σειρά εθνών και ισλαμικών κοινοτήτων σε όλο τον κόσμο και αποτελεί το ευρύτερα αποδεκτό σύστημα θρησκευτικού νόμου.

Δύο επιπλέον συστήματα θρησκευτικού δικαίου είναι η Εβραϊκή Halacha και η χριστιανική Canon, κανένα από τα οποία δεν ασκείται σε καθολικά εθνικό επίπεδο. Το σύστημα της χριστιανικής Canon παρατηρείται στην Πόλη του Βατικανού

Οικονομικό Περιβάλλον

“We know from chaos theory that even if you had a perfect model of the world, you'd need infinite precision in order to predict future events. With sociopolitical or economic phenomena, we don't have anything like that”.

- Nassib Nicholas Taleb-

Σκοπός

1. Να αναλύσει τη σημασία των διαστάσεων του οικονομικού περιβάλλοντος για τους στόχους, τρόπο λειτουργίας, οργάνωσης και διοίκησης των διεθνοποιημένων επιχειρήσεων
2. Να παρουσιάσει τα κύρια οικονομικά συστήματα
3. Να διακρίνει ανάμεσα σε αναπτυγμένες, αναπτυσόμενες και αναδυόμενες οικονομίες
4. Να παρουσιάσει τους βασικούς οικονομικούς δείκτες
5. Να αναλύσει τα κύρια προβλήματα που παρατηρούνται στο οικονομικό περιβάλλον των κρατών υποδοχής

Οικονομικό Περιβάλλον

Οικονομικό
Περιβάλλον

Όλες οι χώρες διαφέρουν μεταξύ τους σε όρους επιπέδου **οικονομικής ανάπτυξης, επίδοσης και δυνατοτήτων.**

Η ανάλυση του οικονομικού περιβάλλοντος είναι πολύ σημαντική για τις διεθνοποιημένες επιχειρήσεις γιατί επηρεάζει την απόδοσή τους και κατευθύνει τις επενδυτικές τους δραστηριότητες σε συγκεκριμένες περιοχές.

Η οικονομία μίας χώρας εξαρτάται και διαμορφώνεται από ένα πλήθος παραγόντων, όπως είναι οι δημοσιονομικές πολιτικές που εφαρμόζουν οι κυβερνήσεις, αλλά και την επίπτωση εξωτερικών γεγονότων που μπορεί να προκαλέσουν αβεβαιότητα στην αγορά.

THE WAY WE THINK ABOUT IT NOW

Οικονομικό Περιβάλλον: Δείκτης Οικονομικής Ελευθερίας

HOUSING

HOUSING

BEAUTIFICATION
(Planning codes, zoning restrictions)End of
Extreme PovertyEnd of
EpidemicsECONOMIC
DEVELOPMENT
GDP and income due to
willing to collaborate peopleDEVELOPMENT
AND SPRAWLREDEVELOPMENT
IS NEW "GREEN" BUSINESSEnd of
FaminesENVIRONMENTAL
SUSTAINABILITYEFFICIENT
TRANSPORTATIONIn the background
and foreground:
organized,
empowered
people

Δείκτης Οικονομικής Ελευθερίας

Ο δείκτης της οικονομικής ελευθερίας μετρά την οικονομική ελευθερία μίας χώρας, δηλαδή την απουσία κυβερνητικού εξαναγκασμού ή περιορισμού στην παραγωγή, διανομή, ή κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών πέρα από το απαραίτητο που χρειάζεται ώστε οι πολίτες να προστατεύσουν και να διατηρήσουν αυτή την ελευθερία.

Η αξιολόγηση της οικονομικής ελευθερίας μίας χώρας υποδεικνύει τη μελλοντική ανάπτυξη της, την απόδοση και τη δυναμική της στην παγκόσμια αγορά.

THE WAY WE THINK ABOUT IT NOW

Οικονομικό Περιβάλλον:

Πρώτο Επίπεδο Ανάλυσης:

Οικονομικά Συστήματα

EFFICIENT
TRANSPORTATION

In the background
and foreground:
organized,
empowered
people

ENVIRONMENTAL SUSTAINABILITY

REDEVELOPMENT
IS NEW "GREEN" BUSINESSECONOMIC
DEVELOPMENT

GDP and income due to
willing to relocate people

BEAUTIFICATION

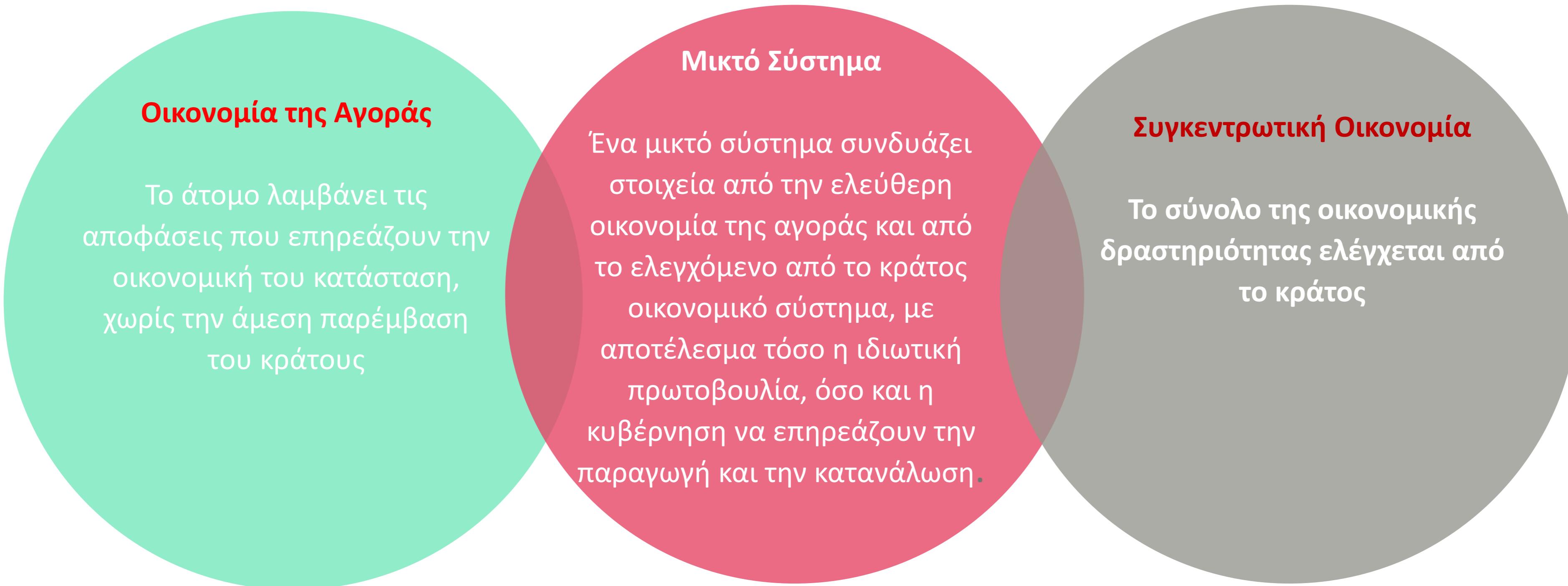
(Urban-ups, codes,
zoning restrictions)

End of Extreme Poverty

End of Poverty

End of Famine

Οικονομικά Συστήματα: Ποιος έχει τον έλεγχο των μέσων παραγωγής και ποιος έχει τον έλεγχο της λειτουργίας της αγοράς

Οικονομικά Συστήματα: Ποιος έχει τον έλεγχο των μέσων παραγωγής Και ποιος έχει τον έλεγχο της λειτουργίας της αγοράς

Έλεγχος Οικονομικής Δραστηριότητας	Ιδιοκτησία Μέσων Παραγωγής		
	Iδιώτες	Μεικτό	Δημόσιο
	Αγορά	Αγορές / Ιδιώτες	Μεικτό / Ιδιώτες
	Μεικτό	Αγορά / Μεικτό	Μεικτό
Ελεγχόμενη από το κράτος	Αγορά / Δημόσιο	Μεικτό / Δημόσιο	Ελεγχόμενη / Δημόσιο

Οικονομικά Συστήματα: Μετάβαση από το συγκεντρωτικό σύστημα στην οικονομία της αγοράς (στάδια)

Μακροοικονομική σταθεροποίηση	Φιλελευθεροποίηση	Διαρθρωτικός ή δομικός μετασχηματισμός των θεσμών (διαρθρωτικές αλλαγές)	Ιδιωτικοποίηση και αναδιάρθρωση συστήματος και κρατικών επιχειρήσεων
Νομισματική πολιτική. Μείωση του πλεονάσματος χρήματος, έλεγχος προσφοράς χρήματος	Απελευθέρωση τιμών. Αύξηση του ανταγωνισμού, αύξηση των τιμών των προϊόντων, παύση των επιχορηγήσεων	Νομοθεσία. Εκτενής εισαγωγή νέων νόμων και κανόνων για να υποστηρίξουν το νέο περιβάλλον της οικονομίας της αγοράς	Σαφή (καλά ορισμένα) δικαιώματα ιδιοκτησίας, κατάργηση μονοπωλίου
Πολιτική Συναλλαγμάτικών Ισοτιμιών. Σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες ως δείκτης και ως αντίβαρο για τη σταθεροποίηση της οικονομίας		Δημιουργία εμπορικών επιχειρήσεων με διάσπαση των υφισταμένων κρατικών επιχειρήσεων για ευκολία στην ιδιωτικοποίηση αυτών	Επιστροφή περιουσιών που είχαν κρατικοποιηθεί και αποκατάσταση όλων των διεκδικήσεων
Μισθοδοτική πολιτική. Οι εργάτες χρειάζονται νέο δίκτυο κοινωνικής ασφάλισης, επιδόματα ανεργίας, αύξηση των μισθών και μείωση του δείκτη ανεργίας	Εισαγωγή κανόνων ανοιχτού εμπορίου. Ανεύρεση νέων εμπορικών συνεταίρων, υπογραφή νέων εμπορικών συμφωνιών, παύση επιχορηγήσεων, δημιουργία νέων ανταγωνιστικών προϊόντων, αύξηση ανταγωνισμού, διαφοροποίηση προϊόντων, αύξηση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων, παύση εμπορικών δασμών, εξάλειψη των ποσοστώσεων και των δασμολογίων (δασμών)	Νέο εργατικό περιβάλλον, δίνοντας εξουσία στα εργατικά σωματεία, νέοι λογιστικοί κανόνες, προστασία των καταναλωτών, βήματα για βελτίωση της υποδομής, προστασία του περιβάλλοντος	Εισαγωγή νόμων για την ιδιωτικοποίηση και τη ρευστοποίηση περιουσιακών στοιχείων των κρατικών επιχειρήσεων

Η μετάβαση από μια συγκεντρωτική οικονομία σε μια οικονομία ελεύθερης αγοράς είναι, στην ουσία, η εισαγωγή της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και συμμετοχής στους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας και η συνεπακόλουθη μείωση του ρόλου του κράτους, με σκοπό πλέον αυτό να γίνει νομοθέτης και ρυθμιστής κάθε οικονομικής δραστηριότητας για την προστασία της λειτουργίας της αγοράς, και όχι κατευθυντήρια δύναμή της.

THE WAY WE THINK ABOUT IT NOW

Οικονομικό Περιβάλλον:

Δεύτερο Επίπεδο

Ανάλυσης: Οικονομική

Επίδοση

**ENVIRONMENTAL
SUSTAINABILITY**

REDEVELOPMENT
IS NEW "GREEN" BUSINESS

ECONOMIC
DEVELOPMENT
(Jobs and income due to
attracting to outside groups)

HOUSING

BEAUTIFICATION
(Parks, trees, codes,
and restrictions)

End of
Extreme Poverty

End of
Poverty

FORETHOUGHT

DEVELOPMENT
OP SPRAWL

EFFICIENT
TRANSPORTATION

In the background
and foreground:
organized,
empowered
people

End of
Famine

Κατάταξη χωρών Ανάλογα με την Οικονομική Επίδοσή τους

Αναπτυγμένες Οικονομίες

Διακρίνονται από σταθερή οικονομική μεγέθυνση και ασφάλεια.

Αναπτυσσόμενες Οικονομίες

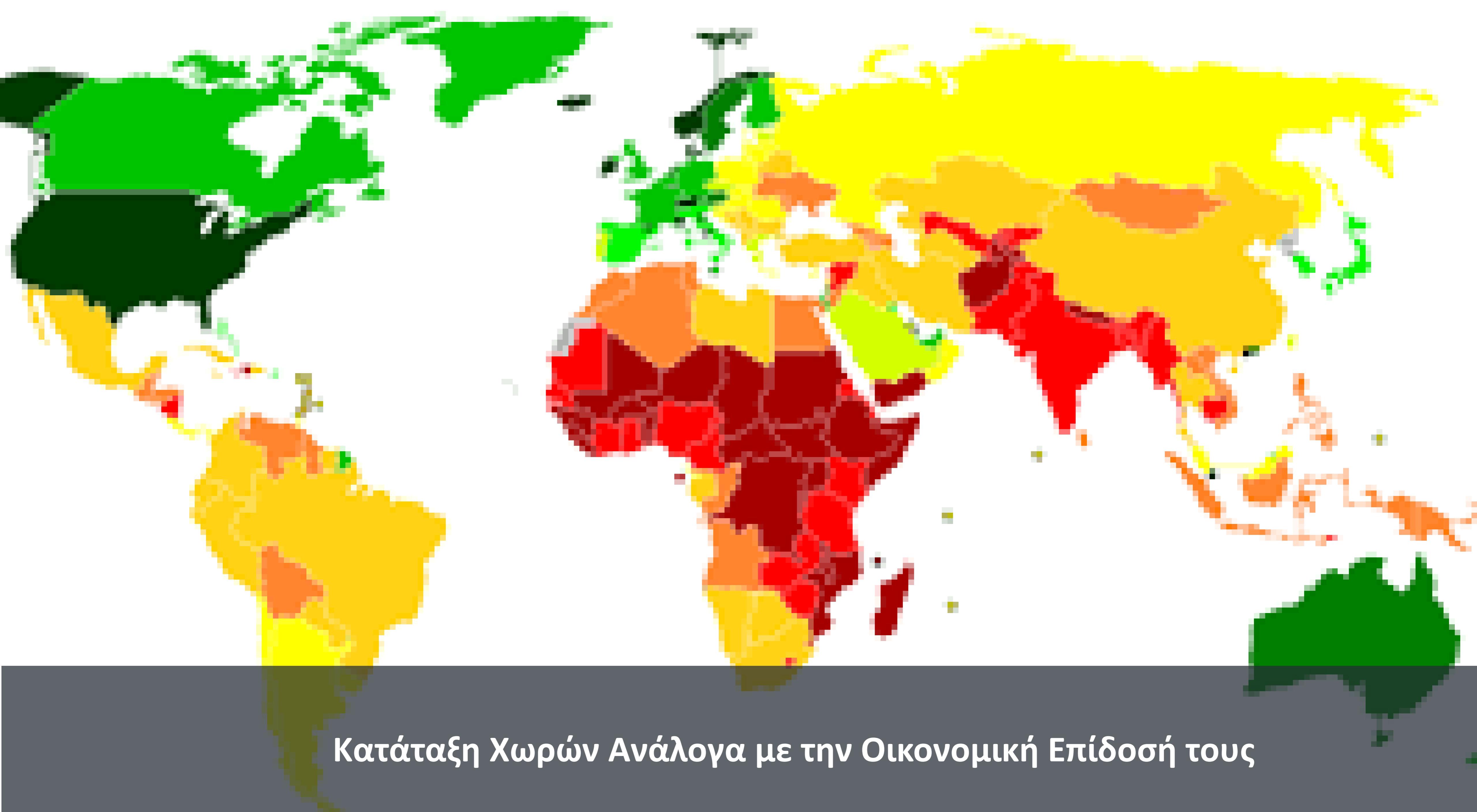
Χαρακτηρίζονται από περιορισμένη πρόσβαση σε προϊόντα και υπηρεσίες, χαμηλό επίπεδο διαβίωσης και χαμηλό κατά κεφαλήν εισόδημα που οδηγεί σε χαμηλού ύψους αποταμιεύσεις και επενδύσεις.

Αναδυόμενες Οικονομίες

Οι αγορές που βρίσκονται στο στάδιο μετάβασης της οικονομίας τους και εισέρχονται τώρα στην εποχή της μαζικής κατανάλωσης και του εκσυγχρονισμού.

Λιγότερο Αναπτυγμένες Οικονομίες

Χαρακτηρίζονται από χρόνια φτώχεια και από παρωχημένες μεθόδους παραγωγής και κοινωνικής οργάνωσης.

Κύριοι Δείκτες Οικονομικής Επίδοσης: Ποσοτικοί

Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα

Το Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα (Gross National Income – GNI) αποτελεί τον πιο αντιπροσωπευτικό μακροοικονομικό δείκτη μιας χώρας, καθώς υπολογίζει την τελική αξία όλων των παραγόμενων προϊόντων και υπηρεσιών της εγχώριας οικονομίας (δηλαδή του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος), συν τα έσοδα που λαμβάνει η χώρα από άλλες χώρες, μείον τις πληρωμές εξωτερικών υποχρεώσεων.

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν

Το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (Gross National Product – GNP) είναι η συνολική αξία όλων των τελικών αγαθών (υλικών και άυλων) που αποκτούν οι πολίτες μιας χώρας σε διάστημα ενός έτους

Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

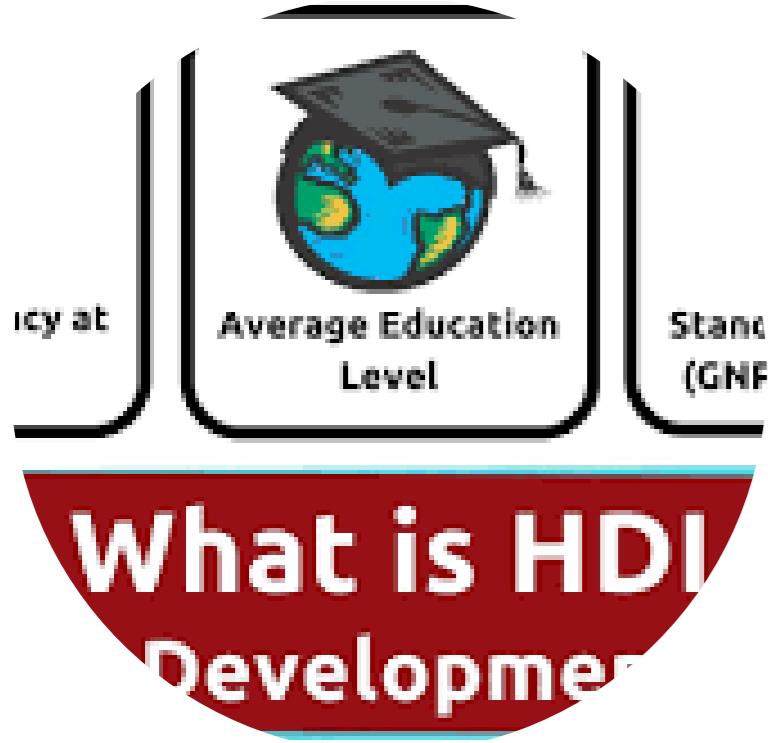
Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Gross Domestic Product – GDP) δείχνει την συνολική αξία όλων των τελικών προϊόντων και υπηρεσιών που παράγει μία οικονομία, εκφρασμένο στις αντίστοιχες χρηματικές μονάδες. Είναι η συνολική αξία όλων των τελικών αγαθών –υλικών ή άυλων- που παράχθηκαν εντός μίας χώρας σε διάστημα ενός έτους, ακόμα και αν μέρος αυτού παράχθηκε από παραγωγικές μονάδες που ανήκουν σε κατοίκους του εξωτερικού.

Προσαρμογή Οικονομικών Δεικτών

Για την καλύτερη αξιολόγηση του οικονομικού περιβάλλοντος της υπό εξέτασης χώρας, οι παραπάνω οικονομικοί δείκτες θα πρέπει να προσαρμοστούν ανάλογα με τον ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης, τον πληθυσμό την αγοραστική δύναμη και άλλα. Για παράδειγμα, όταν διαιρούμε το Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα με τον συνολικό πληθυσμό της χώρας, μπορούμε να καταλάβουμε το κατά κεφαλήν εισόδημα

Κύριοι Δείκτες Οικονομικής Επίδοσης: Ποιοτικοί (Μακροχρόνιοι)

Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης

Επικεντρώνεται σε μεγέθη όπως είναι η ποιότητα και το προσδόκιμο όριο ζωής, η εκπαίδευση, η παροχή περίθαλψης κλπ. Συνδυάζει ένα πλήθος διαφορετικών ποιοτικών μεταβλητών⁵ όπως είναι η αγοραστική δύναμη του καταναλωτή, το επίπεδο υγειονομικής περίθαλψης

Δείκτης Κοινωνικής Προόδου

Μετράει το κατά πόσο καλύπτονται βασικές ανθρώπινες και κοινωνικές ανάγκες, όπως η διατροφή, η πρόσβαση στην ύδρευση, η εκπαίδευση, η περίθαλψη, η προσωπική ασφάλεια, τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ελεύθερη έκφραση, το περιβάλλον, η αειφορία, η ανοχή στην διαφορετικότητα και κατατάσσει τις χώρες με βάση την επίδοσή τους στα παραπάνω.

Δευτερεύοντες Δείκτες Οικονομικής Επίδοσης

Πληθωρισμός

Φανερώνει το ποσοστό αύξησης των τιμών σε σύγκριση με το επίπεδο της αγοραστικής δύναμης.

Ανεργία

Το ποσοστό ανεργίας περιλαμβάνει όλους τους κατοίκους της χώρας που επιθυμούν να βρουν μισθωμένη εργασία, και δεν βρίσκουν, προς τον συνολικό πληθυσμό της χώρας.

Δημόσιο Χρέος

Το σύνολο των οικονομικών υποχρεώσεων της κυβέρνησης. Δηλαδή, υπολογίζεται το συνολικό ποσό που δανείζεται η κυβέρνηση από τους πολίτες, τους ξένους οργανισμούς, τις άλλες χώρες και τους παγκόσμιους θεσμούς.

THE WAY WE THINK ABOUT IT NOW

Οικονομικό Περιβάλλον: Προβλήματα

HOUSING

HOUSING

BEAUTIFICATION
(Planning-codes,
zoning restrictions)End of
Extreme PovertyECONOMIC
DEVELOPMENT

FORETHOUGHT

Economic
development
(jobs and income due to
willing to relocate people)DEVELOPMENT
AND SPRAWLDEVELOPMENT
AND SPRAWLREDEVELOPMENT
IS NEW "GREEN" BUSINESSEnd of
FamineEFFICIENT
TRANSPORTATIONEFFICIENT
TRANSPORTATIONIn the background
and foreground:
organized,
empowered
peopleENVIRONMENTAL
SUSTAINABILITY

Προβλήματα στο Οικονομικό Περιβάλλον

Παραικονομία

Όλες οι οικονομικές δραστηριότητες που δημιουργούν προστιθέμενη αξία και για αυτό θα έπρεπε να συμπεριλαμβάνονται στο εθνικό εισόδημα, αλλά δεν περιλαμβάνονται τελικά στην επίσημη μέτρηση αυτού.

Φοροδιαφυγή και φοροαπαλλαγή

Κάθε παράνομη πράξη ή παράλειψη των φορολογουμένων, που έχει ως σκοπό τη μείωση της νόμιμης φορολογικής υποχρέωσης τους και την αποφυγή καταβολής του φόρου και η μερική ή ολική αποφυγή πληρωμής φόρου με νόμιμα μέσα.

Φορολογικοί Παράδεισοι

Οι χώρες που διαθέτουν ειδική φορολογική πολιτική με χαμηλή ή καθόλου φορολογία για όσους ξένους επενδυτές ιδρύουν εκεί εταιρείες, μεταφέρουν εκεί τα κεφάλαια ή τα περουσιακά τους στοιχεία.

Αδήλωτη Εργασία

Όλες οι αμειβόμενες δραστηριότητες, που είναι νόμιμες όσον αφορά τη φύση τους αλλά δεν δηλώνονται στις δημόσιες αρχές

Τεχνολογικό Περιβάλλον

“It has become appallingly obvious that our technology has exceeded our humanity.”

- Albert Einstein-

Σκοπός

1. Να αναλύσει τη σημασία του τεχνολογικού περιβάλλοντος για τις διεθνείς επιχειρηματικές δραστηριότητες
2. Να ορίσει την έννοια της τεχνολογίας και να εντοπίσει τη διαφορά της με την καινοτομία
3. Να περιγράψει τους διαφορετικούς τύπους καινοτομίας και την επίπτωσή τους στην επιχειρηματικότητα
4. Να αναλύσει τους παράγοντες που επηρεάζουν τις επενδύσεις προς αναζήτηση και εκμετάλλευση τεχνολογίας από τις πολυεθνικές επιχειρήσεις

Τεχνολογία

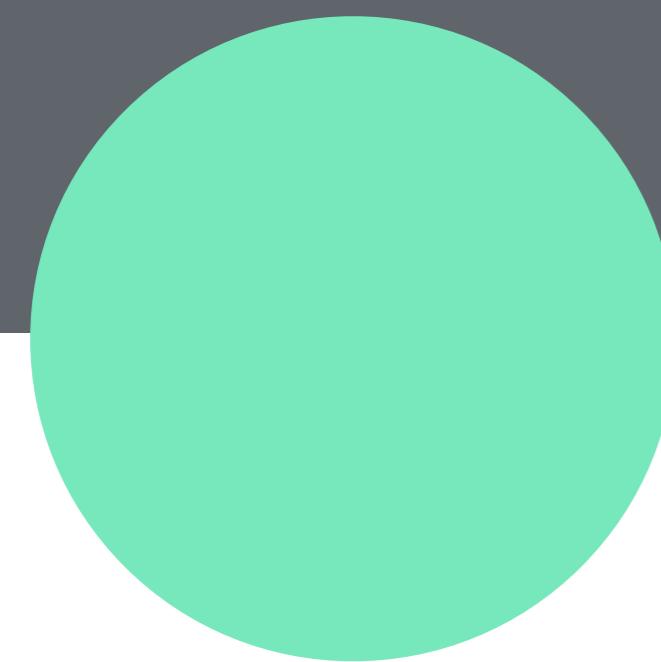

Τι είναι η Τεχνολογία

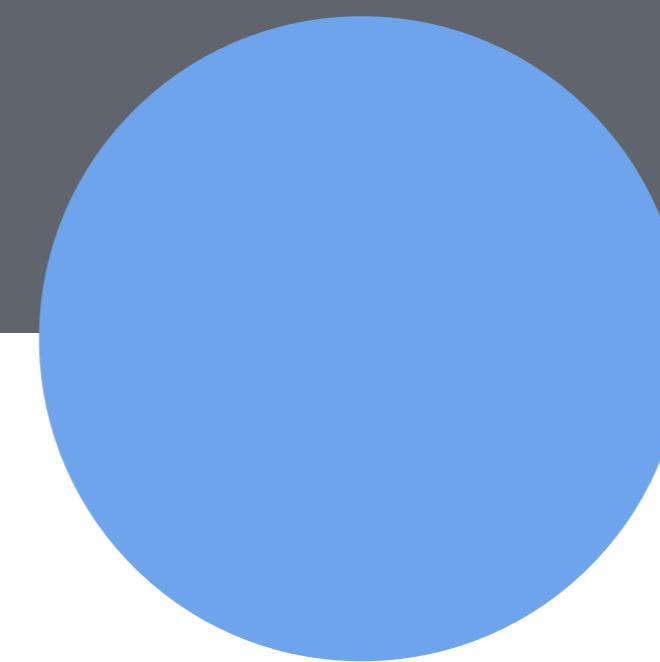
Η τεχνολογία περικλείει όλο το σύνολο των γνώσεων που χρησιμοποιούμε για να παράγουμε.

Τα πλεονεκτήματα που προσφέρει η τεχνολογία στην επιχειρηματικότητα είναι πολυάριθμα και επηρεάζουν όλο το φάσμα των επιχειρήσεων, από τις πολύ μικρές εμπορικές, τις Born Globals, έως και τις μεγάλες παγκόσμιες πολυεθνικές εταιρίες

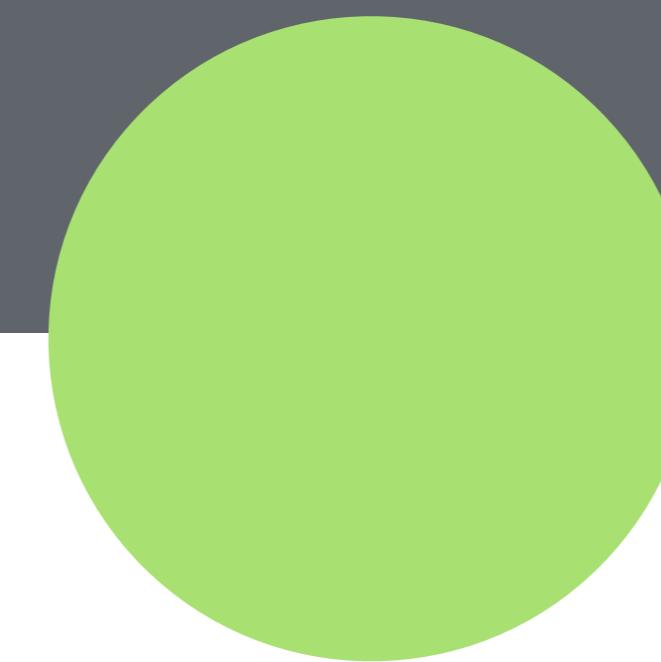
Γιατί η Τεχνολογία είναι Σημαντική για την Ανάπτυξη και Λειτουργία των Επιχειρήσεων

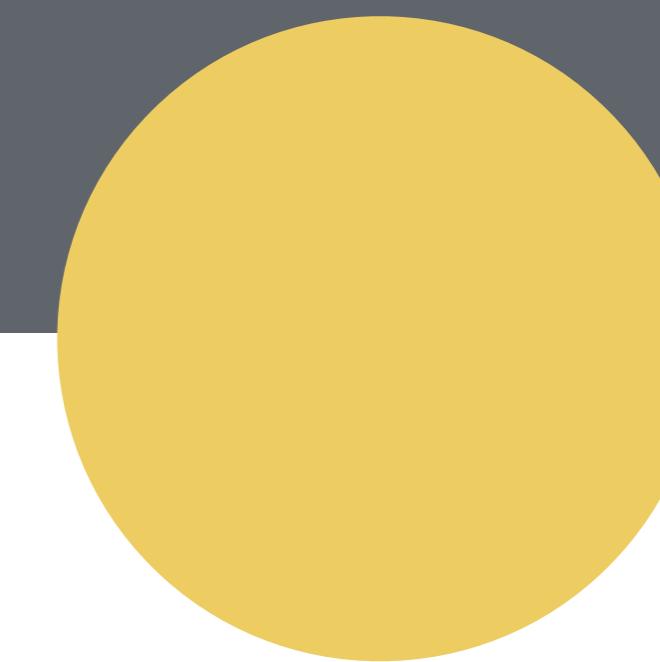
Η τεχνολογία δεν
είναι μόνο
ιδιοκτησιακό
πλεονέκτημα,
παράγεται και στα
κράτη

Η τεχνολογία
δημιουργεί
ανταγωνιστικό
πλεονέκτημα

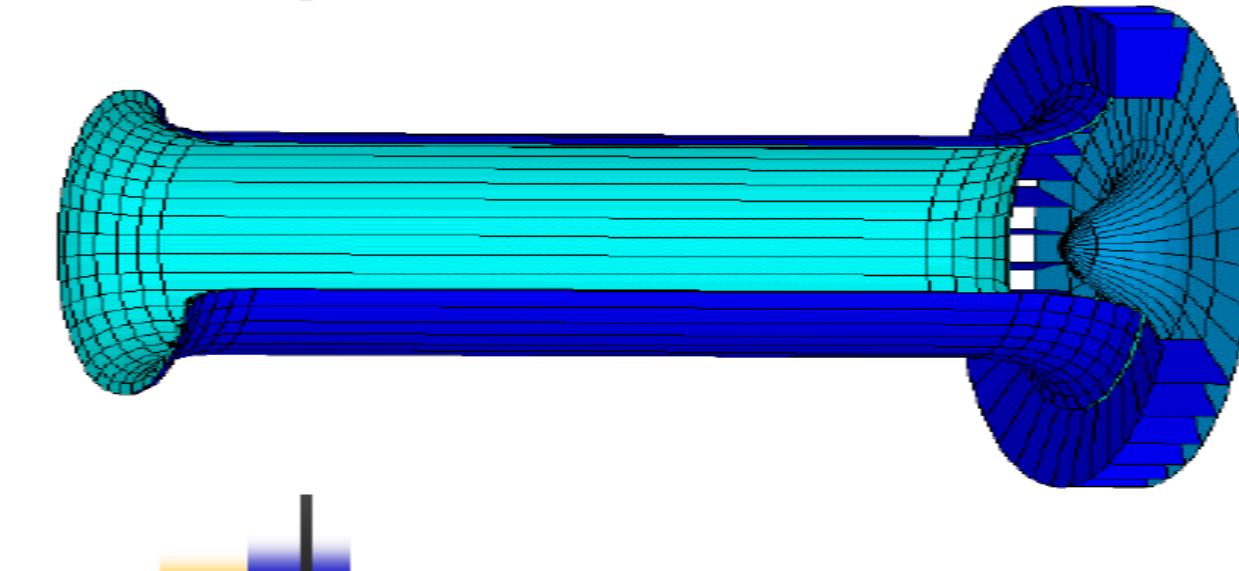
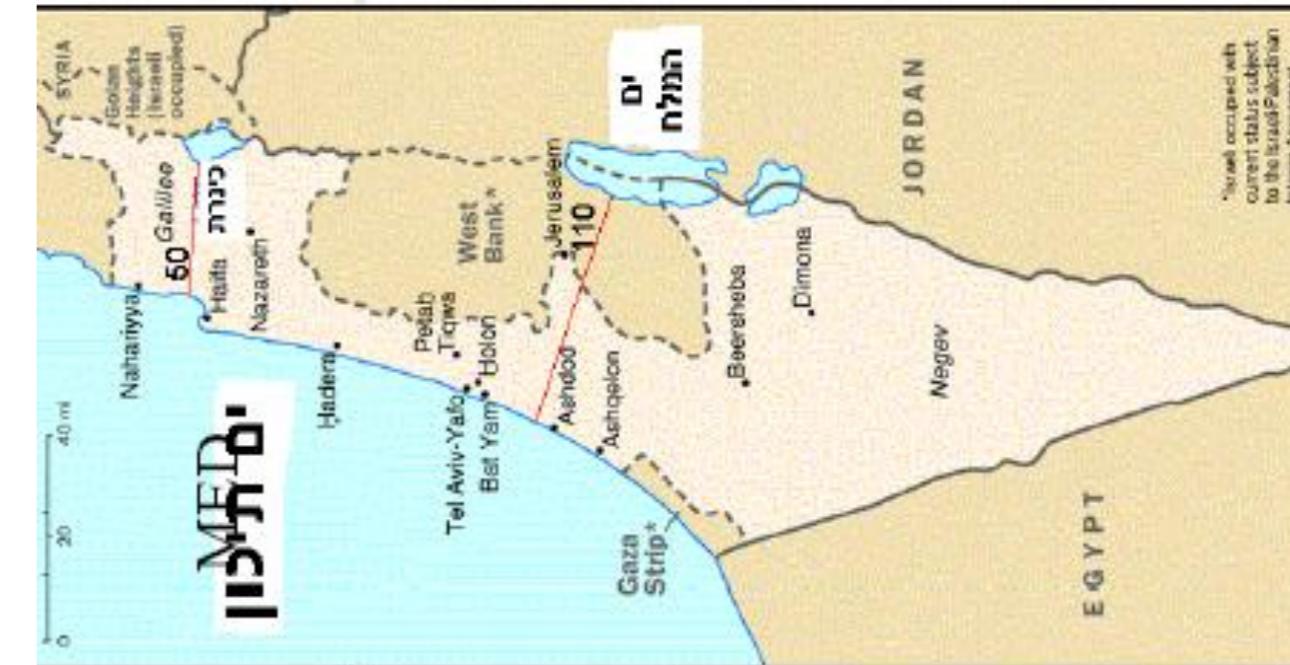
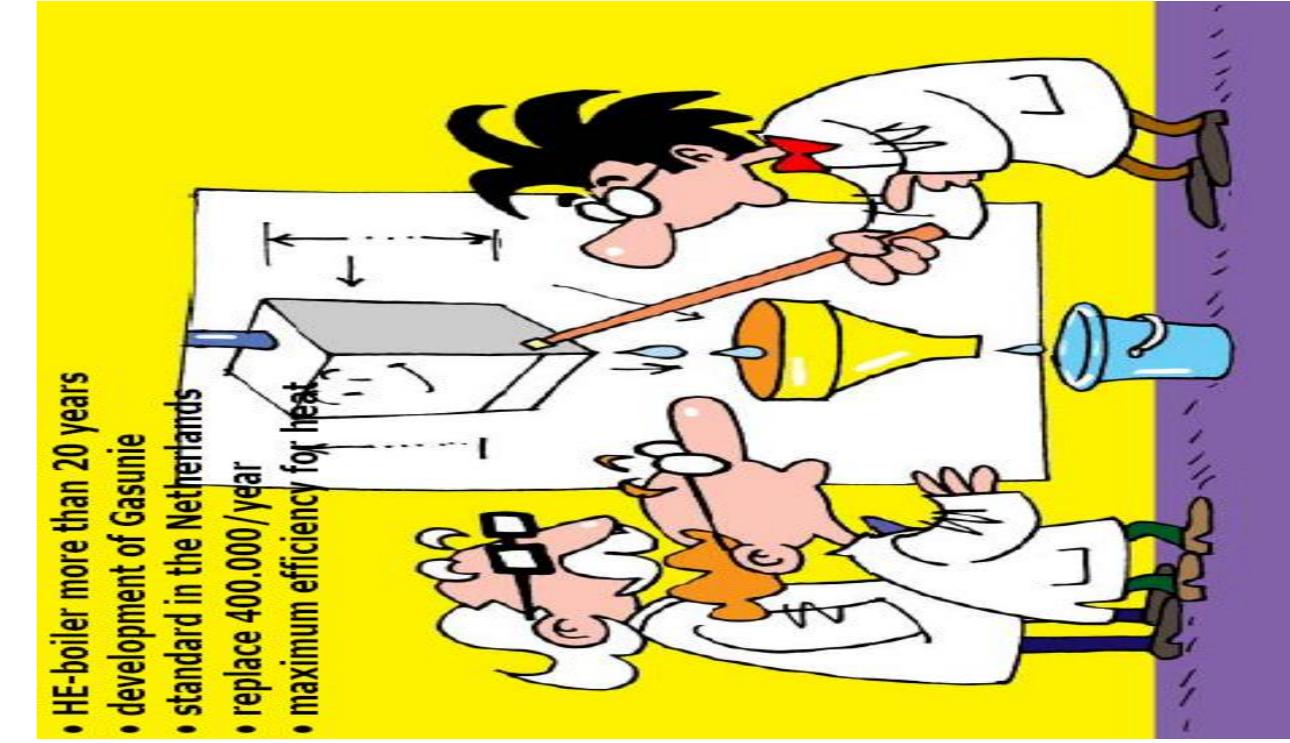
Η τεχνολογία
δημιουργεί αγορές

Η τεχνολογία
μεταβάλει τον
κύκλο ζωής του
προϊόντος

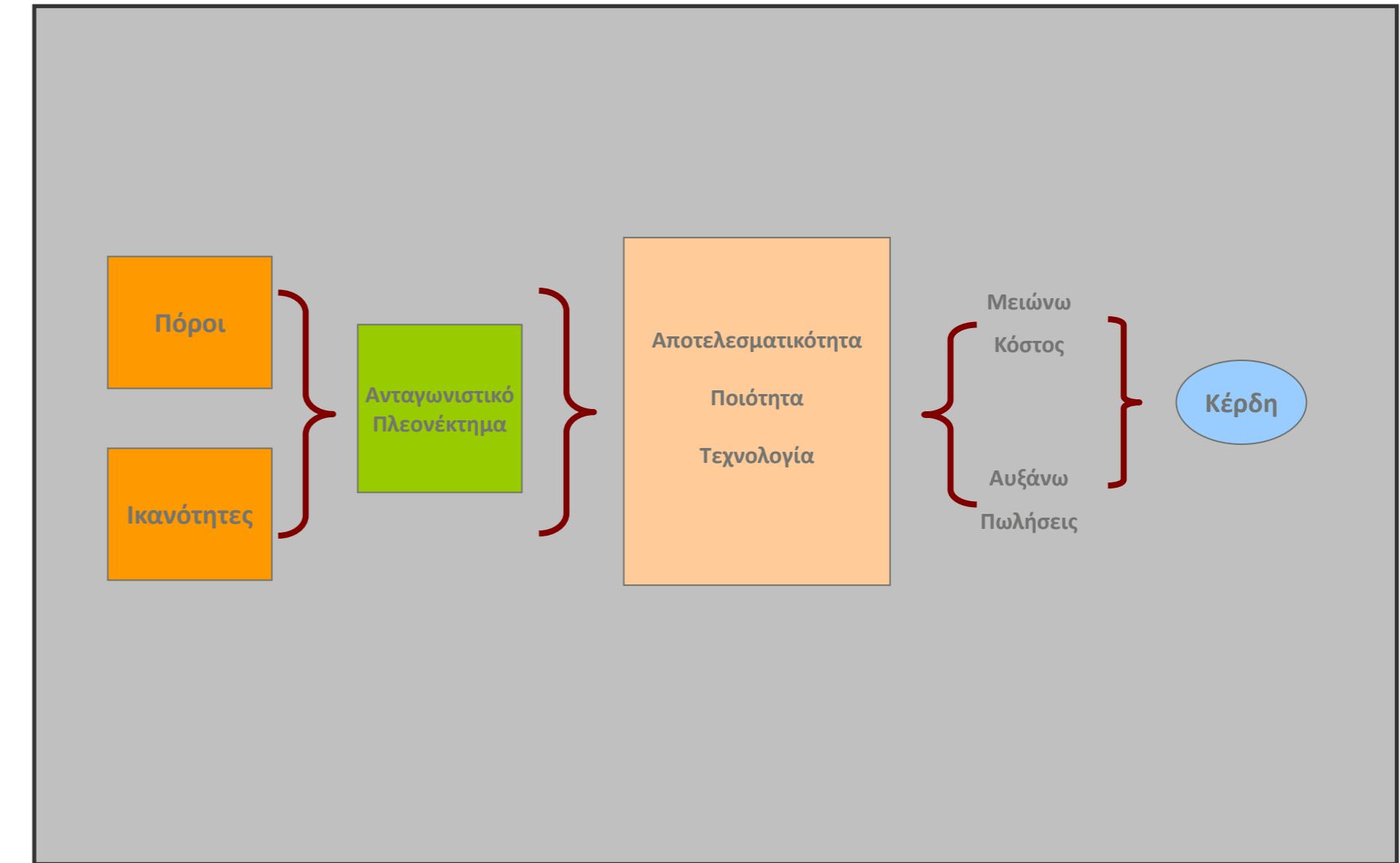
Η τεχνολογία δεν είναι μόνο ιδιοκτησιακό πλεονέκτημα, παράγεται και στα κράτη

Τα αποτελέσματα της τεχνολογίας στην παγκόσμια οικονομική δομή δημιουργούν αξιοσημείωτες διαφορές στον τρόπο με τον οποίο οι χώρες και οι επιχειρήσεις οργανώνουν την παραγωγή τους, το εμπόριο των αγαθών, την επένδυση κεφαλαίων και αναπτύσσουν νέα προϊόντα και διαδικασίες. Σύνθετες τεχνολογίες στον τομέα της πληροφορικής επιτρέπουν την άμεση επικοινωνία ανάμεσα στις γεωγραφικά διασκορπισμένες δραστηριότητες της παγκόσμιας επιχειρηματικότητας. Νέα υλικά και τεχνικές αναδιαμορφώνουν με δραστικό τρόπο τη δομή διαφορετικών κλάδων, όπως ο κατασκευαστικός και ο κλάδος των επικοινωνιών. Η τεχνολογική παραγωγή έχει μετατρέψει τα μακροχρόνια μοτίβα της παραγωγής και της εργασίας. Η επέκταση της εναέριας και της θαλάσσιας μεταφοράς έχει, πολύ αποτελεσματικά, ενοποιήσει την παγκόσμια ροή προσώπων και αγαθών. Όλα αυτά τα στοιχεία έχουν δημιουργήσει μια τεράστια αλληλεξάρτηση ανάμεσα στα κράτη. Οι επιχειρήσεις οφείλουν να αξιολογήσουν το παγκόσμιο τεχνολογικό περιβάλλον, γιατί πολύ απλά η τεχνολογία αποτελεί το θεμέλιο λίθο της επιβίωσης και της ανταγωνιστικότητάς τους.

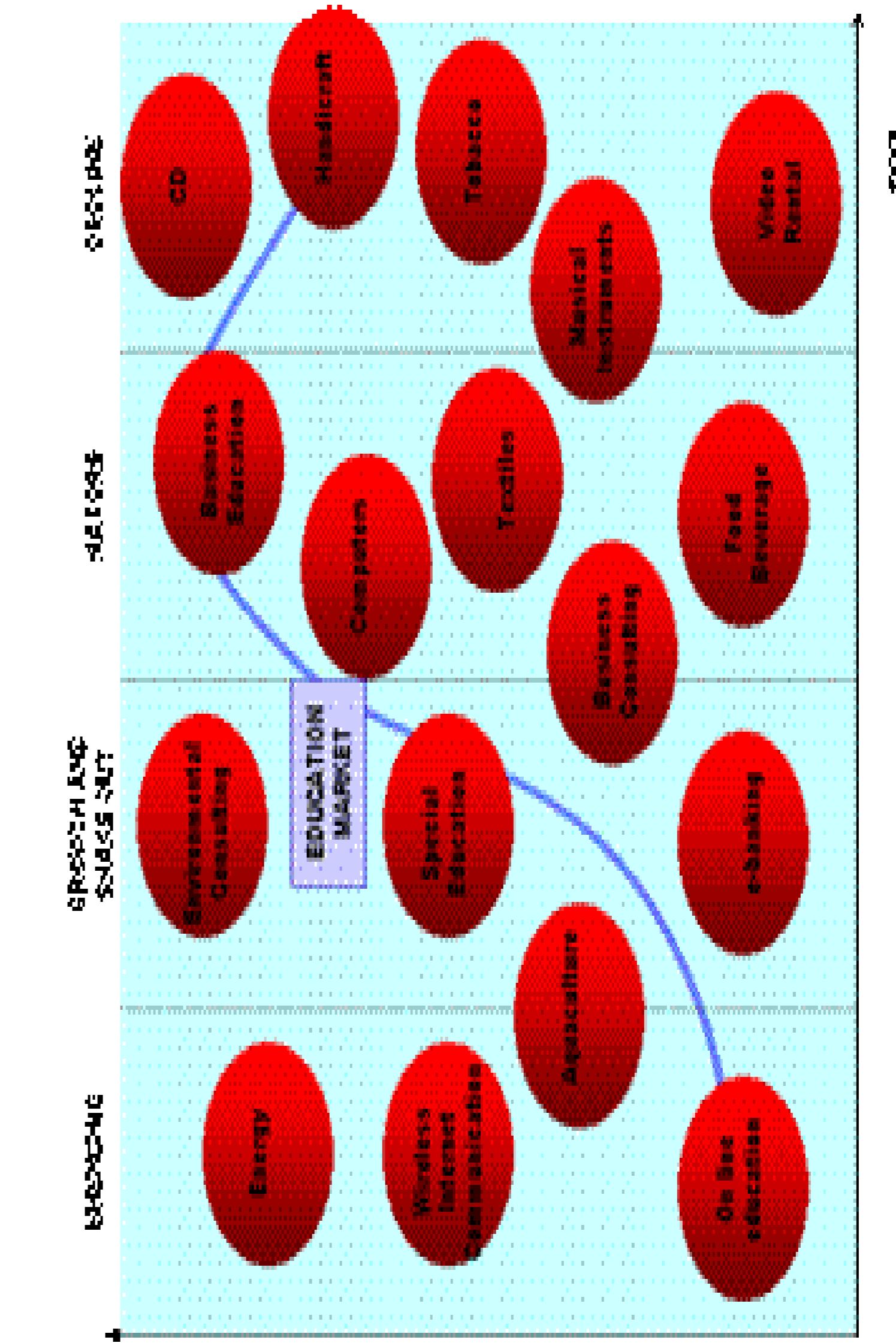
Η τεχνολογία δημιουργεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα

Η τεχνολογία έχει θετική επίπτωση στην αποδοτικότητα και τη διαφοροποίηση. Η τεχνολογία μετατρέπει τις καθημερινές λειτουργίες των επιχειρήσεων σε περισσότερο αποδοτικές. Όσο αυξάνεται η αποδοτικότητα, τα οριακά κόστη μειώνονται, κάνοντας μια επιχείρηση πιο ανταγωνιστική και επικερδής. Για παράδειγμα, ένα διαδικτυακό κατάστημα έχει λιγότερα κόστη από ένα άλλο με φυσική παρουσία και κατά συνέπεια μεγαλύτερα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα. Η τεχνολογική πρόοδος έχει επίσης διαφοροποιήσει την εκροή των επιχειρήσεων, είτε με τη βελτίωση υφιστάμενων προϊόντων, ή με την παραγωγή νέων. Η τεχνολογία που ενσωματώνεται στο τελικό προϊόν, αυξάνει τις πωλήσεις μιας επιχείρησης. Για παράδειγμα, κάθε πρόσθετη εφαρμογή στα κινητά τηλέφωνα (κάμερα, πρόσβαση το διαδίκτυο, viber), δημιουργεί ένα νέο κύκλο καταναλωτών.

Η τεχνολογία δημιουργεί αγορές

Στην εποχή μας, νέες αγορές μπορεί να δημιουργηθούν είτε μέσα από μια διαδικασία κατά την οποία το κράτος περιορίζει ή καταργεί την παρέμβαση του σε ένα συγκεκριμένο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας (deregulation) με σκοπό την αύξηση του ανταγωνισμού και τη μείωση των στρεβλώσεων στην αγορά, ή μέσα από τεχνολογικά καινοτόμα προϊόντα. Τεχνολογικά προϊόντα και υπηρεσίες έχουν επιδράσει σημαντικά στη δημιουργία νέων αγορών. Το πρώτο κινητό τηλέφωνο δημιούργησε την αγορά κινητής τηλεφωνίας, ο πρώτος υπολογιστής την αγορά υπολογιστών, κοκ...

Η τεχνολογία μεταβάλλει τον κύκλο ζωής του προϊόντος

41

Η ιστορία ζωής των πιο επιτυχημένων προϊόντων είναι ένα ιστορικό της μετάβασής τους μέσα από ορισμένα αναγνωρίσιμα στάδια, και εμφανίζονται με την ακόλουθη σειρά:

Στάδιο 1. Δημιουργία. Αυτό συμβαίνει όταν ένα νέο προϊόν κυκλοφορήσει για πρώτη φορά στην αγορά, πριν δημιουργηθεί μια αποδεδειγμένη ζήτηση και συχνά πριν αποδειχθεί τεχνικά άρτιο.

Στάδιο 2. Ανάπτυξη. Η ζήτηση αρχίζει να επιταχύνεται και το μέγεθος της συνολικής αγοράς διευρύνεται γρήγορα.

Στάδιο 3. Ωρίμανση. Το επίπεδο ζήτησης παραμένει σχετικά σταθερό, ο ανταγωνισμός είναι ώριμος, οι αλλαγές στο προϊόν είναι μικρές.

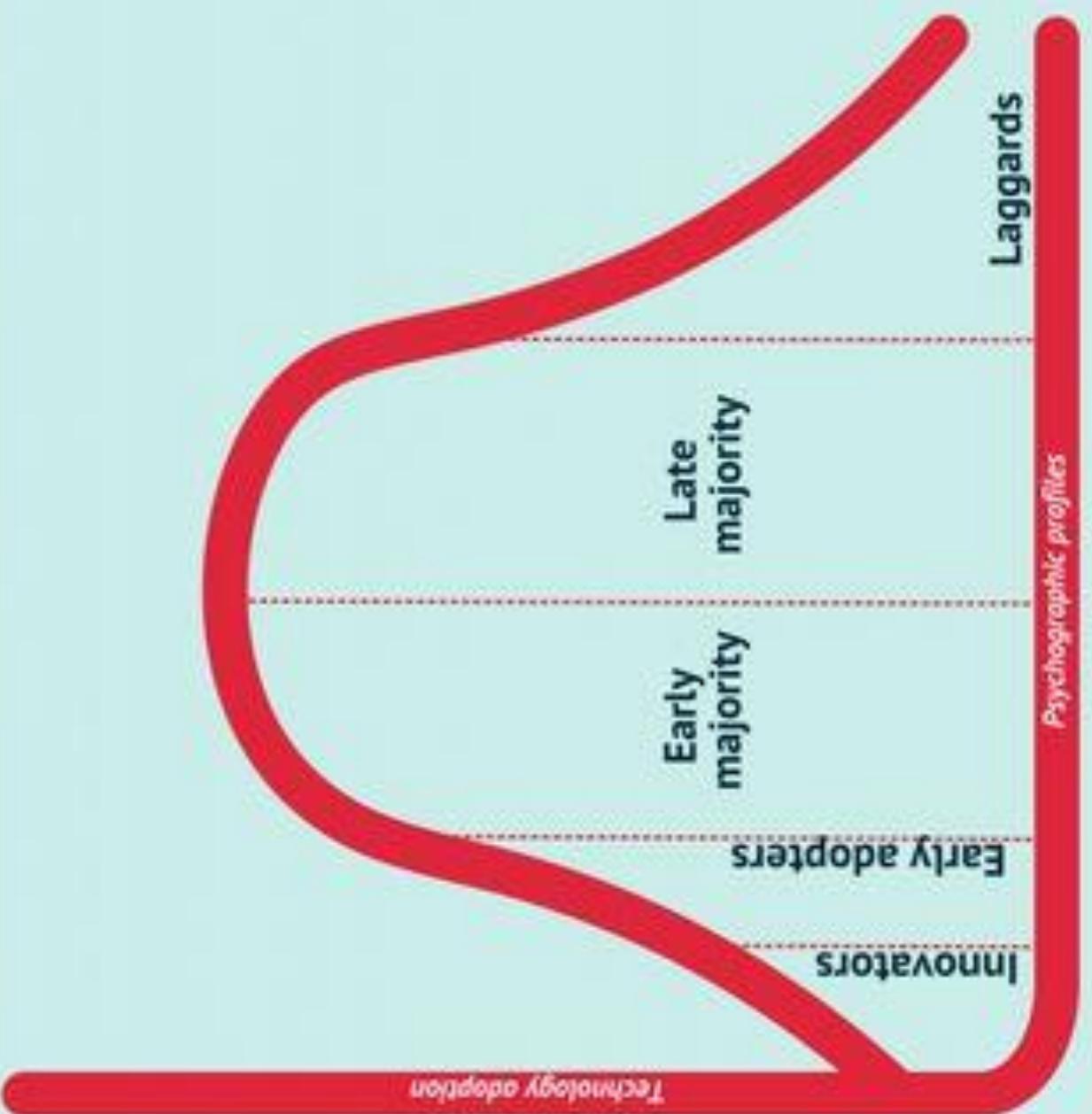
Στάδιο 4. Παρακμή. Το προϊόν αρχίζει να χάνει τους εν δυνάμει καταναλωτές και οι πωλήσεις μειώνονται.

Η τεχνολογία έχει την ιδιότητα να μειώνει το χρόνο μετάβασης από τη μία φάση στην άλλη.

What Is A Technology Adoption Curve?

In his book, *Crossing the Chasm: Marketing and Selling High-Tech Products*, Geoffrey A. Moore highlights a model that tries to dissect and represent the stages of adoption of high-tech products. More precisely this model goes through five stages. Each of those stages (innovators, early adopters, early majority, late majority, and laggard) has a specific psychographic that makes that group ready to adopt a tech product.

Αποδοτικότητα

Η τεχνολογία μετατρέπει τις καθημερινές λειτουργίες των επιχειρήσεων σε περισσότερο αποδοτικές. Όσο αυξάνεται η αποδοτικότητα, τα οριακά κόστη μειώνονται, κάνοντας μια επιχείρηση πιο ανταγωνιστική και επικερδής.

Παραγωγικότητα

Μέσα από τη διαδικασία της ανάπτυξης, της βελτίωσης των εργασιακών ικανοτήτων και της βελτίωσης του προϊόντος, η τεχνολογία τείνει να αυξάνει την παραγωγικότητα στις επιχειρηματικές δραστηριότητες. Η αύξηση της παραγωγικότητας μείωσε το κόστος της παραγωγής σε τέτοια επίπεδα όπου τα προϊόντα έγιναν πιο προσιτά σε ένα μεγάλο αριθμό καταναλωτών.

Πλεονεκτήματα Τεχνολογίας στις Επιχειρήσεις

Επιχειρηματικότητα και Πωλήσεις

Η τεχνολογία που ενσωματώνεται στο τελικό προϊόν, αυξάνει τις πωλήσεις μιας επιχείρησης

Παγκόσμιο Εμπόριο

Η τεχνολογία έχει επεκτείνει σε πολύ μεγάλο βαθμό τα όρια των επιχειρήσεων όλων των κλάδων σε διεθνείς επιχειρηματικές δραστηριότητες

Πλεονεκτήματα Τεχνολογίας στις Επιχειρήσεις

Δουλειά από το Σπίτι

Οι επιχειρήσεις μπορούν να διαχειριστούν όχι από τα γραφεία, αλλά από σπίτια διασκορπισμένα στην υφήλιο με τους εργαζόμενους να επικοινωνούν και να κρατούν επαφή μέσω του διαδικτύου

Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης

Η ανάπτυξη των μέσων κοινωνικής δικτύωσης έχει αντίκτυπο στο πως οι εταιρίες προωθούν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους. Οι επιχειρήσεις δημιουργούν δίκτυα αποτελούμενα από εργαζόμενους, παραγωγούς και καταναλωτές γύρω από μία συγκεκριμένη μάρκα (brand). Η διάδραση βοηθάει τις εταιρίες να κρατάνε τους πελάτες τους ενημερωμένους για οποιαδήποτε εξέλιξη

Ταχύτητα

Η τεχνολογία τείνει να επιταχύνει τον ρυθμό της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Νέες Τεχνολογίες

Όσο οι τεχνολογικές καινοτομίες κάνουν τους καταναλωτές να επιζητούν νέους τύπους προϊόντων, οι επιχειρήσεις πρέπει να προσαρμόσουν τις δραστηριότητες τους για να γνωρίσουν νέες αγορές ζήτησης

Πλεονεκτήματα Τεχνολογίας στις Επιχειρήσεις

Παγκοσμιοποίηση και Αλληλεπίδραση

Η άνεση με την οποία μπορούν οι εταιρίες να επικοινωνούν και να μεταφέρουν πόρους σε παγκόσμια κλίμακα τις κάνει πιο ικανές να δημιουργήσουν για την επιχείρηση τους ένα παγκόσμιο δίκτυο από πελάτες και παραγωγούς

Απασχόληση

Παράλληλα με την αυτοματοποίηση και την αύξηση της χρήσης μηχανημάτων υψηλής τεχνολογίας που αυξάνουν την παραγωγικότητα, η τεχνολογία δίνει την δυνατότητα στις εταιρίες να παράγουν αγαθά και υπηρεσίες με λιγότερους εργαζόμενους

Ιδιωτικότητα και Προσωπικές Πληροφορίες

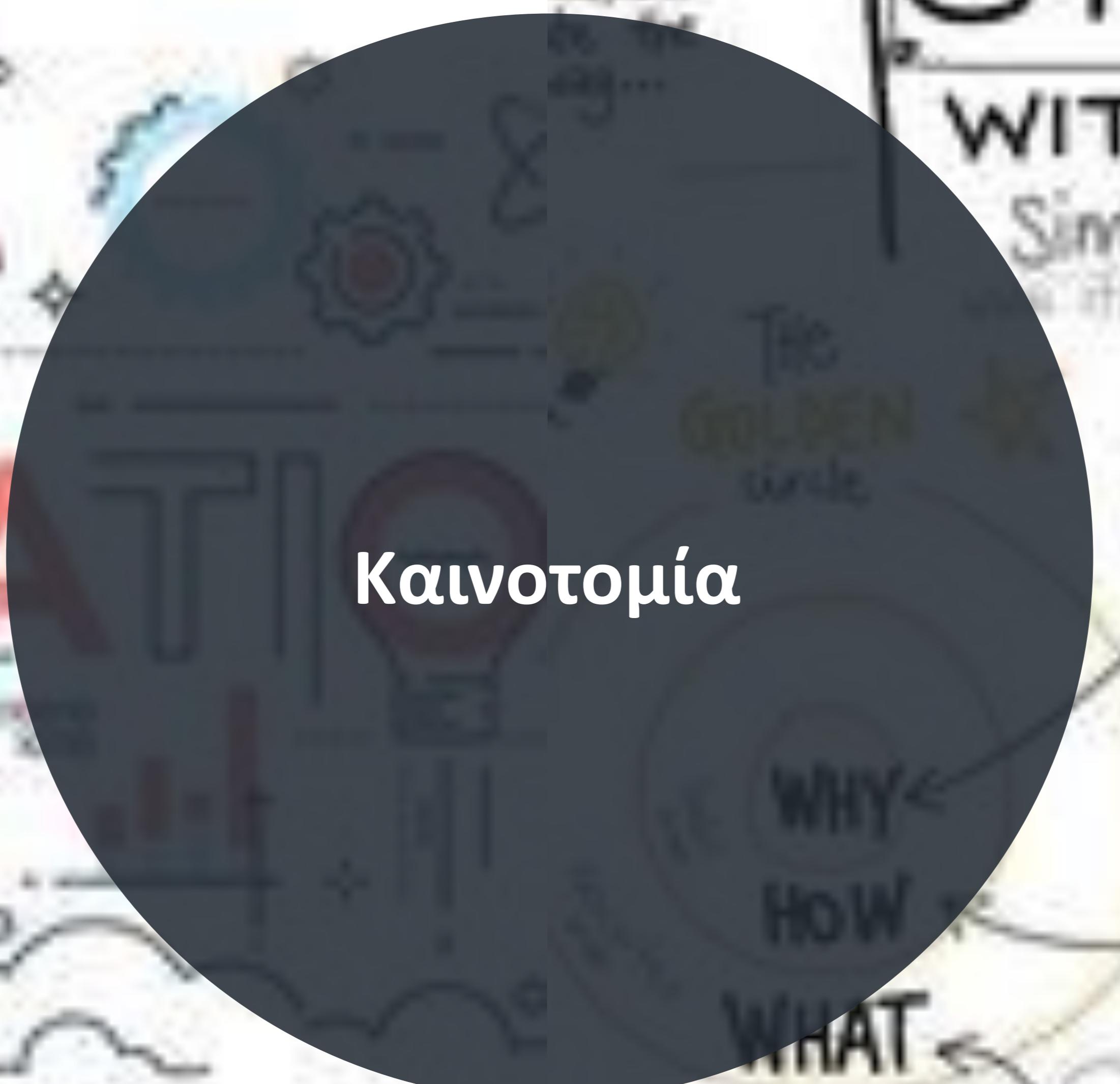
Ο κίνδυνος για τους υπαλλήλους που εργάζονται από το σπίτι ή το τηλέφωνο είναι ότι όσο απομακρύνονται από το γραφείο τους, τόσο μειώνεται η ιδιωτικότητά τους.

Η ίδια τεχνολογία που χρησιμοποιείται για την διαμόρφωση δικτύων επιτρέπει στις εταιρίες να καταγράφουν τα προσωπικά δεδομένα των υπαλλήλων τους

Κίνδυνοι Τεχνολογίας

Επενδυτικοί Κίνδυνοι

Χωρίς την κατάλληλη εκπαίδευση των εργαζομένων για το πως να λειτουργούν τα νέα προγράμματα, για παράδειγμα, η τεχνολογία μπορεί να μειώσει την παραγωγικότητα αλλά, ακόμα, και την ικανοποίηση των στελεχών

Καινοτομία

START

WITH WHY

Simon Sinek

Few people &
organisations
know why they
do what they do

most
leaders
and organisations
communicate from the
inside out

We know
what we do

I believe

WE KNOW
WHAT WE DO

WE KNOW
WHAT WE DO

People do
WHAT they
buy

DO BUY
with people
they believe
you believe

Law of
Attraction

Law of
Attraction

I believe

WE KNOW
WHAT WE DO

Τι είναι η Καινοτομία

Η ρίζα του όρου «καινοτομία» προέρχεται από το λατινικό *innovare* που σημαίνει «να κάνεις κάτι καινούργιο», απ' όπου πηγάζει και ο αγγλικός όρος 'innovation' που σημαίνει «κάνω κάτι νέο».

Σύμφωνα με τον Freeman (1982) καινοτομία είναι η εφεύρεση και η εμπορευματοποίησή της, ενώ ο Drucker (1985) υποστηρίζει ότι καινοτομία είναι η αλλαγή που δημιουργεί ένα νέο επίπεδο απόδοσης και προσδοκιών. Ο Porter (1990) αναφέρει ότι καινοτομία είναι η μέθοδος που βοηθά την επιχείρηση να αποκτήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, ενώ ο Rogers (1983) υποστηρίζει ότι η καινοτομία είναι η δημιουργία σύγχρονων ιδεών ή εφαρμογών.

Η καινοτομία στην ελληνική γλώσσα σημαίνει την εισαγωγή και καθιέρωση νέων μεθόδων, ή τρόπων ενέργειας, το νεοτερισμό, ενώ σύμφωνα με το American Heritage Dictionary καινοτομία είναι η πράξη της εισαγωγής κάτι νέου.

Τι είναι η Καινοτομία

Καινοτομία (Innovation) είναι η πρακτική εφαρμογή των νέων ή παλαιών εφευρέσεων και η μετατροπή τους σε εμπορεύσιμα προϊόντα ή/και υπηρεσίες που θα διατεθούν στην αγορά, η ακόμα σε παρεμβάσεις οργανωτικού χαρακτήρα σε κάθε είδους λειτουργία της επιχείρησης, που έχουν ως στόχο την βελτίωση της απόδοσης.

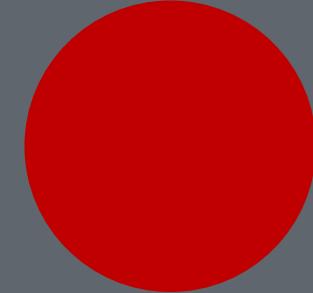
Ο πληρέστερος ορισμός για τον όρο της καινοτομίας δίνεται από τον Chris Freeman (1982): "η βιομηχανική καινοτομία περιλαμβάνει τις δραστηριότητες τεχνικού σχεδιασμού, παραγωγής, διοίκησης και εμπορίας που σχετίζονται με την εισαγωγή ενός νέου (ή βελτιωμένου) προϊόντος ή με την πρώτη εμπορική εφαρμογή μιας νέας (ή βελτιωμένης) διαδικασίας ή εξοπλισμού».

Η καινοτομία μπορεί να αναφέρεται σε ένα νέο προϊόν ή μια νέα υπηρεσία, στους τρόπους παραγωγής τους ή στην τεχνολογία που χρησιμοποιείται, όπως και στην διοικητική δομή ενός οργανισμού. (Tomala, & Senecaal, 2004).

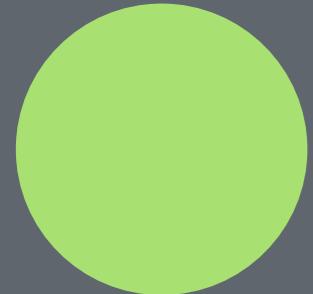
Χαρακτηριστικά Καινοτομίας

Δεν αφορά μόνο προϊόντα, αφορά και
υπηρεσίες

Τα καινοτόμα προϊόντα δεν είναι
πάντα βέλτιστα

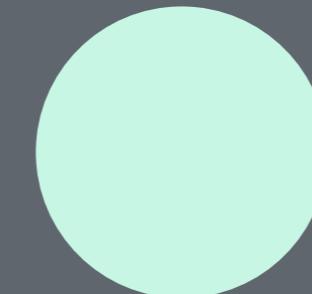
Ανταποκρίνεται σε συγκεκριμένες
κοινωνικές συνθήκες

Δεν είναι τόσο απλό να καινοτομείς

Η καινοτομία χρειάζεται χρόνο

Πολλές καινοτόμες ιδέες δεν βρίσκουν
την προσοχή που τους αξίζει

Τύποι Καινοτομίας

Καινοτομία προϊόντων (product innovations)

Εισαγωγή ενός νέου προϊόντος με σημαντικές βελτιώσεις σε σχέση με τα υφιστάμενα χαρακτηριστικά του και τις προβλεπόμενες χρήσεις του.

Οργανωτική Καινοτομία (organisational innovation)

Εισαγωγή ενός νέου συστήματος οργάνωσης και διοίκησης ή μιας διοικητικής διαδικασίας στις επιχειρηματικές πρακτικές της εταιρείας.

Καινοτομία διαδικασιών (process innovations)

Νέα βελτιωμένη και πιο αποτελεσματική μέθοδο παραγωγής, πράγμα που προϋποθέτει αλλαγές στον εξοπλισμό και στις υφιστάμενες τεχνικές, καθώς ουσιαστικά εισάγονται νέα στοιχεία στην παραγωγική διαδικασία.

Καινοτομία προώθησης (marketing innovations)

Νέες τεχνικές μάρκετινγκ με αλλαγές στα χαρακτηριστικά και το σχεδιασμό του προϊόντος, στην εξεύρεση νέων σημείων πώλησης, και τέλος, στο μίγμα προβολής και προώθησης αυτού

Δυνάμεις που Ευνοούν την Καινοτομία

Οι νέες τεχνολογίες. Η τεχνολογική αλλαγή δημιουργεί νέες ευκαιρίες για να αναπτυχθούν ευκολότερα καινοτόμες ιδέες, όπως νέα προϊόντα, νέες δυνατότητες για τον σχεδιασμό ενός υπάρχοντος προϊόντος, νέους τρόπους μάρκετινγκ, παράδοσης και νέων βιομηχανιών

Οι νέες ή μετατοπιζόμενες ανάγκες αγοραστών. Η ανάπτυξη και διαφοροποίηση των αναγκών των καταναλωτών ανάλογα με την εξελισσόμενη αγορά, οδηγεί, με την πάροδο του χρόνου, τις επιχειρήσεις στην ανάπτυξη νέων καινοτομικών ευκαιριών.

Η εμφάνιση ενός νέου τομέα βιομηχανίας. Προσδίδει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, αφού δίνεται η ευκαιρία για την απόκτηση νέων πελατών, νέων τρόπων μάρκετινγκ, προσέγγισης συγκεκριμένων πελατών και παραγωγής συγκεκριμένων προϊόντων

Οι μεταβολές στο μεταβλητό κόστος παραγωγής, στους διατιθέμενους πόρους και στις επιπρόσθετες δαπάνες που απαιτεί η ανάπτυξη καινοτομιών. Η μείωση των επιπρόσθετων δαπανών σε σχέση με τις άλλες επιχειρήσεις αποτελεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα (πχ. εργασία, πρώτες ύλες, ενέργεια, μηχανήματα κτ

Οι αλλαγές στη νομοθεσία. Οι επιχειρήσεις, οι οποίες μπορούν να προσαρμοστούν ταχύτατα σε τέτοιου είδους αλλαγές (όπως, πρότυπα προϊόντων, προστασίας περιβάλλοντος, περιορισμούς εμπορίου κτλ), είναι σε θέση να κερδίσουν μεγάλο πλεονέκτημα σε σχέση με αυτές που έχουν δομήσει τις δραστηριότητές τους σύμφωνα με συγκεκριμένα καθεστώτα κυβερνητικών κανονισμών

Σημασία της Καινοτομίας για Επιχειρήσεις

Στα οφέλη της καινοτομίας για μια επιχείρηση κατατάσσονται η εισαγωγή νέων προϊόντων και υπηρεσιών, η αύξηση των πωλήσεων, η αύξηση της κερδοφορίας, η βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης μιας εταιρίας, η δημιουργία νέων αγορών, η αύξηση της παραγωγικότητας, η ευελιξία στην παραγωγή, η βελτίωση της ποιότητας και η αύξηση της ικανοποίησης των πελατών. Σε αυτό το πλαίσιο, η καινοτομία έχει θετικές επιδράσεις στην παραγωγή, την ανταγωνιστικότητα, και τα κέρδη. Αναλύοντας τις παραπάνω αναφορές για το τι σημαίνει καινοτομία, καταλήγουμε στο να τονίσουμε ότι μια καινοτόμος ιδέα έχει τη δυναμική να απαξιώσει τεχνολογίες και ολόκληρους κλάδους της οικονομίας. Σύμφωνα με τον Porter [1990], η επιχείρηση που καινοτομεί πρώτη επιτυγχάνει τα υψηλότερα κέρδη, ενώ ο Chris Freeman [1982] υποστηρίζει ότι, «η έλλειψη καινοτομίας ισοδυναμεί με θάνατο».

Κάποια βασικά εμπόδια ανάπτυξης της καινοτομίας είναι: η έλλειψη επαρκούς χρηματοδότησης, η γραφειοκρατία, το ασταθές νομοθετικό πλαίσιο, η έλλειψη υποστηρικτικών δομών, η έλλειψη κουλτούρας και καινοτόμου επιχειρηματικότητας, η ελλιπής ενημέρωση για τις διαθέσιμες χρηματοδοτικές πηγές, ο έντονος ανταγωνισμός και ο φόβος για την αποτυχία.

Σημασία της Καινοτομίας για Κράτη και Καταναλωτές

Εκτός από τα οφέλη για τις επιχειρήσεις, είναι ευρέως αναγνωρισμένο ότι η καινοτομία είναι ένα απαραίτητο μέσο όχι μόνο για την ανάκαμψη και βελτίωση των προϊόντων και των υπηρεσιών, αλλά και ολόκληρης της οικονομίας. Η καινοτομία βρίσκεται στο επίκεντρο της ανταγωνιστικής διαδικασίας και είναι από τις σημαντικότερες κινητήριες δυνάμεις οικονομικής ανάπτυξης, γιατί αυξάνει την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση, ειδικά στην τρέχουσα και δύσκολη οικονομική περίοδο που διανύει όλη σχεδόν η ανθρωπότητα, καθώς και γιατί στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον που ζούμε η όποια αλλαγή προκύψει επηρεάζει άμεσα τις οικονομίες όλων των χωρών.

Η καινοτομία είναι η κινητήριος δύναμη των τεχνολογικών επιτευγμάτων σε όλη την οικονομία, όπου οι νέοι και οι υφιστάμενοι επιχειρηματίες επιθυμούν να εφαρμόσουν τις ιδέες τους (επιχειρηματικότητα). Συμβάλλει θετικά στο μακροοικονομικό επίπεδο ενός κράτους, καθώς οι αλλαγές στην τεχνολογία έχουν σημαντικά θετική επίδραση στην απόδοση των πλουτοπαραγωγικών πηγών, στο ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας, στο εμπόριο, την αύξηση των μισθών και στο επίπεδο διαβίωσης του πληθυσμού. Επιπρόσθετα, υποβοηθά στην ανάπτυξη του επιπέδου της τοπικής βιομηχανίας. Τέλος, σε επίπεδο καταναλωτή, η καινοτομία μπορεί να προσφέρει καλύτερα προϊόντα και καλύτερη «αξία έναντι χρημάτων».

Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα

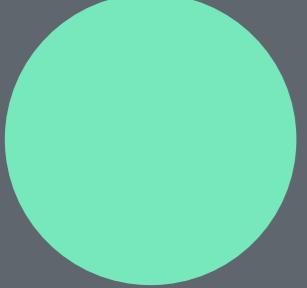
Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα

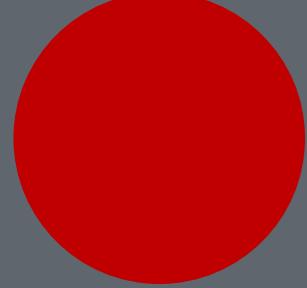
Πώς υιοθετείται η καινοτομία μεταξύ των εταιριών; Υπάρχουν ενδείξεις πως όσες επιχειρήσεις εισάγουν σχετικά «ριζικές» καινοτομίες (δηλαδή καινούργιες για τον κλάδο ή την αγορά) διαφέρουν σε πολλές πλευρές από τις λιγότερο καινοτομικές, ή τις μη καινοτομικές επιχειρήσεις. Η καινοτομία ή η παρουσία νεωτερισμών συχνά θεωρούνται απαραίτητη προϋπόθεση της επιχειρηματικότητας.

Η πιο σαφής σύνδεση ανάμεσα στην καινοτομία και την επιχειρηματικότητα ανάγεται στο πρώιμο έργο του Joseph Schumpeter. Σε ό,τι αφορά την ουσία της καινοτομίας, ο Schumpeter [1942] προσδιόρισε πέντε κύριες πηγές «δημιουργικής καταστροφής» (creative destruction).

Δυνάμεις «Δημιουργικής Καταστροφής»

Εισαγωγή ενός νέου αγαθού (ή μια σημαντική βελτίωση της ποιότητας ενός αγαθού που ήδη υπάρχει

Εισαγωγή μιας νέας μεθόδου παραγωγής (δηλαδή μιας καινοτομίας στις διαδικασίες)

Άνοιγμα μιας νέας αγοράς (ιδίως μιας εξαγωγικής αγοράς σε νέες χώρες)

Απόκτηση μιας νέας πηγής παροχής πρώτων υλών ή ημικατεργασμένων αγαθών

Δημιουργία ενός νέου είδους βιομηχανικής οργάνωσης (δηλαδή μια οργανωτική καινοτομία

Οι παραπάνω δυνάμεις είναι αλληλένδετες. Οι καινοτομίες στις διαδικασίες, για παράδειγμα, συχνά συνοδεύονται από αλλαγές στην οργάνωση του εργατικού δυναμικού

Ποιες Επιχειρήσεις Καινοτομούν

Υπάρχει μια ολόκληρη προβληματική σχετικά με το ποιες επιχειρήσεις και ποιοι επιχειρηματίες μπορούν και τελικά καινοτομούν πραγματικά. Πολλοί είναι οι οικονομολόγοι που υποστηρίζουν ότι, η καινοτομία μπορεί να παραχθεί τόσο στις μεγάλες όσο και στις μικρές επιχειρήσεις κι αυτό γιατί είναι ασαφής η σχέση μεταξύ μεγέθους της επιχείρησης και καινοτομικής δραστηριότητας

Η διαδικασία αυτή μπορεί να αναλυθεί σε διάφορα στάδια. Τα στάδια αυτά είναι: η διαμόρφωση της ιδέας, η αναγνώριση της ευκαιρίας, ο σχεδιασμός και η προετοιμασία πριν από την έναρξη (συμπεριλαμβανομένων των πιλοτικών δοκιμών), η είσοδος στην επιχειρηματικότητα και τέλος, η έναρξη εργασιών και η μετέπειτα ανάπτυξη. Ένα υπόδειγμα σχετικό με τη δημιουργία επιχειρήσεων και τη διαδικασία επιχειρηματικής εκκίνησης συμπεριλαμβάνει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- προηγούμενη εμπειρία, εργασία, κατάρτιση και εκπαίδευση,**
- ανθρώπινο κεφάλαιο,**
- δημιουργικότητα,**
- επίδραση οικογένειας και φίλων.**

Ποιες Επιχειρήσεις Καινοτομούν

Όλα αυτά διαμορφώνουν την ιδέα και οδηγούν στην αναγνώριση της ευκαιρίας. Η τελευταία επηρεάζεται από προηγούμενα παραδείγματα, από τη πολιτισμική στάση απέναντι στον κίνδυνο και την αποτυχία (που εξετάσαμε στο έκτο κεφάλαιο), καθώς και από τις αλλαγές σε κοινωνικά-οικονομικά και τεχνικά περιβάλλοντα. Έτσι, οδηγούμαστε στον σχεδιασμό των παρακάτω δραστηριοτήτων:

- **έρευνα αγοράς**
- **πρόσβαση σε χρηματοδότηση**
- **εύρεση συνεταίρων**
- **ρόλος κοινωνικού κεφαλαίου**
- **είσοδος και έναρξη εργασιών**
- **κατοχύρωση πνευματικών δικαιωμάτων**
- **επιλογή χρόνου**
- **ρόλος διορατικότητας**
- **ανάπτυξη μετά την είσοδο**
- **ανάπτυξη δικτύων**
- **εδραίωση αξιοπιστίας**

Πλεονεκτήματα Μεγάλων Επιχειρήσεων

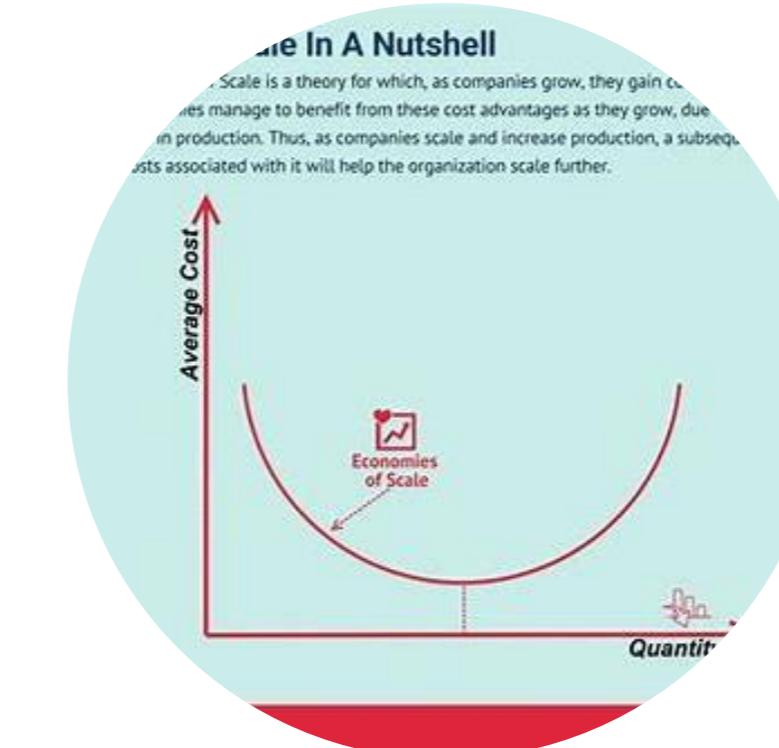
Οι μεγάλες επιχειρήσεις διαθέτουν μια σειρά από πλεονεκτήματα που καθιστούν την καινοτομία περισσότερο συμβατή με την επιχειρηματική τους δραστηριότητα:

Διαθέτουν σημαντικούς ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους.

Επενδύουν στην έρευνα και ανάπτυξη

Εκμεταλλεύονται τις οικονομίες κλίμακας.

Διαθέτουν ευκολότερη πρόσβαση σε κεφάλαια

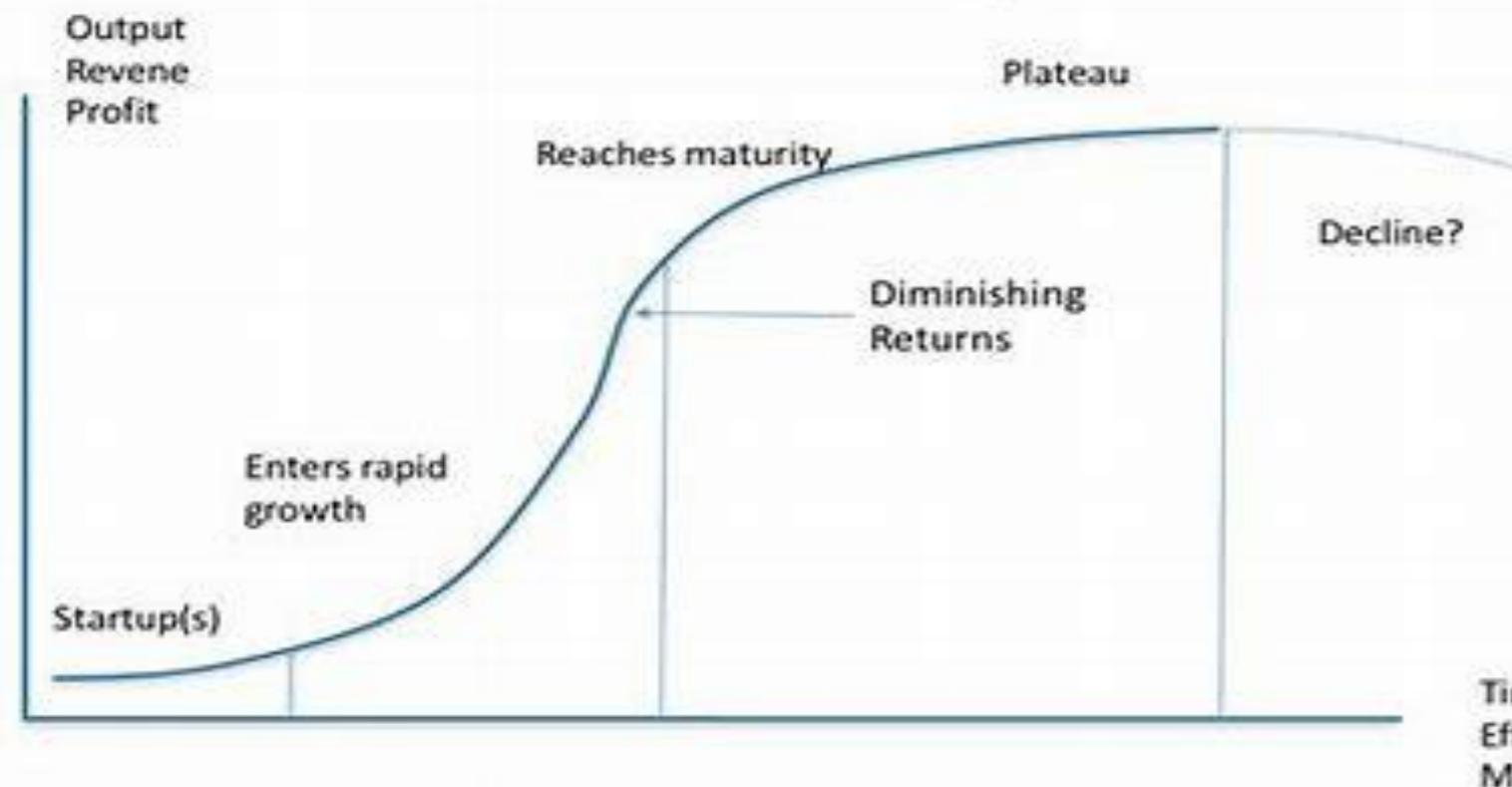
Πλεονεκτήματα Μικρών Επιχειρήσεων

Ως φορείς καινοτομίας, οι μικρές επιχειρήσεις απολαμβάνουν διάφορα πλεονεκτήματα έναντι των μεγαλύτερων. Τα πλεονεκτήματα έχουν κυρίως να κάνουν με την εσωτερική οργάνωση των δραστηριοτήτων τους και τον τρόπο με τον οποίο οι μικρές επιχειρήσεις έρχονται σε επαφή με τους πελάτες τους και τις αγορές που εξυπηρετούν. Η ευελιξία, η επινοητικότητα και η ταχύτητα αποτελούν τη βάση του καινοτομικού πλεονεκτήματος της μικρής επιχείρησης. Ωστόσο, οι μικρές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν και μια σειρά από περιορισμούς, οι οποίοι αντικατοπτρίζονται στο υψηλό ποσοστό επιχειρήσεων που αποτυγχάνουν να καινοτομήσουν. Οι αρχικές επιχειρηματικές ιδέες χρειάζονται χρόνο για να διατυπωθούν, να αποτελέσουν αντικείμενο έρευνας, να αντληθούν κεφάλαια και να βρεθούν συνέταιροι, ενώ μπορεί να βελτιωθούν σημαντικά μέχρι και την εκκίνηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Καινοτομία και Κύκλος Ζωής Προϊόντος

Product/Market Life Cycle Phases

Συνδέεται η καινοτόμα με τον κλάδο και τη φάση του κύκλου ζωής της βιομηχανίας;

Ο ρόλος των μικρών επιχειρήσεων στην ανάπτυξη καινοτομίας είναι πολύ πιο σημαντικός στους νέους κλάδους, όπου η τεχνολογία ακόμα εξελίσσεται, από ότι στους ώριμους κλάδους, όπου έχει επιτευχθεί η μαζική παραγωγή και η καινοτομία αφορά διαδικασίες μείωσης του κόστους και μικρές βελτιώσεις των υφιστάμενων προϊόντων. Ωστόσο, στους ώριμους κλάδους οι μικρές επιχειρήσεις μπορεί να επωφεληθούν από καινοτομίες στη διάρθρωση αυτών, παράγοντας συμπληρωματικά προϊόντα ή εξυπηρετώντας εξειδικευμένες μικρές αγορές (αγορές εστίασης). Επιπλέον, οι μικρές επιχειρήσεις μπορεί να απολαμβάνουν συγκριτικό πλεονέκτημα σε κλάδους που εξυπηρετούν μικρότερες αγορές, όπου οι καταναλωτές εκτιμούν την ποικιλία και όπου επιβραβεύεται η ευελιξία – ανεξάρτητα από τη φάση ωρίμανσης του κλάδου.

Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα

Η διαμόρφωση επιχειρηματικών ιδεών θα επηρεαστεί από την προηγούμενη εμπειρία, την κατάρτιση, την εκπαίδευση και την ανάπτυξη των δεξιοτήτων του νέου επιχειρηματία. Αυτή η συσσώρευση γνώσης, δεξιοτήτων και εμπειρίας, ονομάζεται «ανθρώπινο κεφάλαιο» (human capital), μια έννοια που χρησιμοποιείται κυρίως στις αγορές εργασίας από οικονομολόγους που βασίζονται στο πρωτοποριακό έργο του Gary Becker. Η αναγνώριση ότι μια διαδικασία ή ένα προϊόν μπορεί να διενεργηθεί ή να παραχθεί αντίστοιχα με τον ανώτερο τρόπο έχει αποτελέσει κίνητρο για τη δημιουργία πολλών νέων επιχειρήσεων.

Για τους νεότερους επιχειρηματίες, οι οποίοι θα διαθέτουν περιορισμένο ανθρώπινο κεφάλαιο, η εκπαίδευση μπορεί, ομολογουμένως, να διευκολύνει τη διαμόρφωση ιδεών. Το πέρασμα από το στάδιο της ιδέας στην εκμετάλλευση της ευκαιρίας προϋποθέτει την ύπαρξη πολλών στοιχείων. Το οικονομικό περιβάλλον πρέπει να ευνοεί, η κουλτούρα πρέπει να ενδείκνυται για ανάληψη κινδύνων, ενώ ο νέος επιχειρηματίας πρέπει να διαθέτει αυτοπεποίθηση για να υλοποιήσει μια ιδέα που θεώρησε ότι κρύβει ευκαιρίες.

Οι ευκαιρίες γεννώνται από την αλλαγή. Η αλλαγή μπορεί να είναι πολιτική, οικονομική, κοινωνική, δημογραφική ή τεχνική. Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, ανάμεσα στους σημαντικότερους παράγοντες που βοηθούν στην τελική επιτυχία της νεοσύστατης επιχείρησης είναι: η έρευνα, η λήψη πληροφοριών (για να προσδιοριστεί η στρατηγική εισόδου), η άντληση επαρκούς χρηματοδότησης, καθώς και ο ρόλος και η επίδραση του κοινωνικού κεφαλαίου. Η διάρκεια και η χρονική στιγμή της επένδυσης θα εξαρτώνται από την ευκαιρία και από τα χαρακτηριστικά της νέας επιχειρηματικής προσπάθειας. Προετοιμασία σημαίνει ανεύρεση κατάλληλης διοικητικής ομάδας με συμπληρωματικές ικανότητες. Υποστηρίζεται ότι ο ρόλος του κοινωνικού κεφαλαίου (η διαθέσιμη εμπειρία και οι συμβουλές που παρέχονται από εκτεταμένα οικογενειακά και κοινωνικά δίκτυα) είναι υψηλής σημασίας για την εκκίνηση και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων. Ο ρόλος του είναι συμπληρωματικός με τις πηγές χρηματοδοτικού κεφαλαίου, όμως του έχει δοθεί σχετικά λιγότερη προσοχή στο πλαίσιο της έρευνας για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις και τους νέους επιχειρηματίες, αν και αυτό έχει αρχίσει να αλλάζει.

Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα

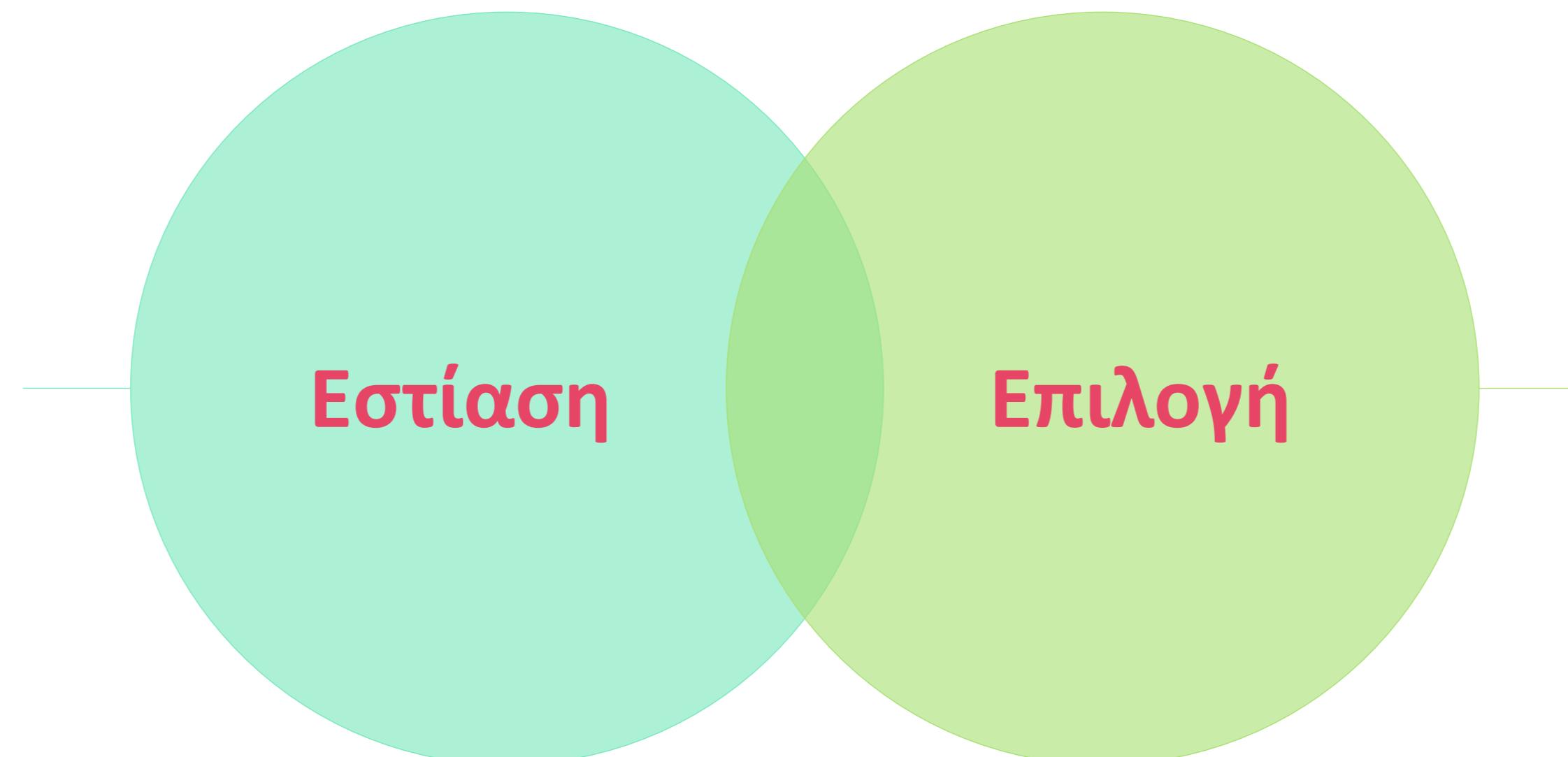

Ο επιχειρηματίας που έχει ένα νέο προϊόν ή θέλει να εισάγει μια νέα διαδικασία πρέπει να αποφασίσει εάν και πότε θα κατοχυρώσει την ευρεσιτεχνία. Η ανάπτυξη της στρατηγικής εισόδου αποτελεί σημαντικό τμήμα της έναρξης των εργασιών μιας νέας επιχείρησης. Θα πρέπει να δοθεί προσοχή στην τοποθέτηση του προϊόντος στην αγορά (μάρκετινγκ), μια παράμετρο που παραμελούν μερικές φορές οι επιχειρηματίες με τεχνολογική κατεύθυνση. Ο ρόλος της τύχης συχνά υποτιμάται στο πλαίσιο της διαδικασίας δημιουργίας επιχειρήσεων. Εάν ο επιχειρηματίας διακατέχεται από έλλειψη γνώσης και αφέλεια, θα πρέπει σύντομα να μάθει να καταλαβαίνει τους πελάτες, τους προμηθευτές, τις ταμειακές ροές και πώς να αντιμετωπίζει τους πιθανούς εταίρους στη νέα επιχείρηση, στους οποίους μπορεί να περιλαμβάνονται ο διευθυντής της τράπεζας ή άλλοι χρηματοδότες.

Καινοτομία και Επιτυχημένη Επιχειρηματικότητα

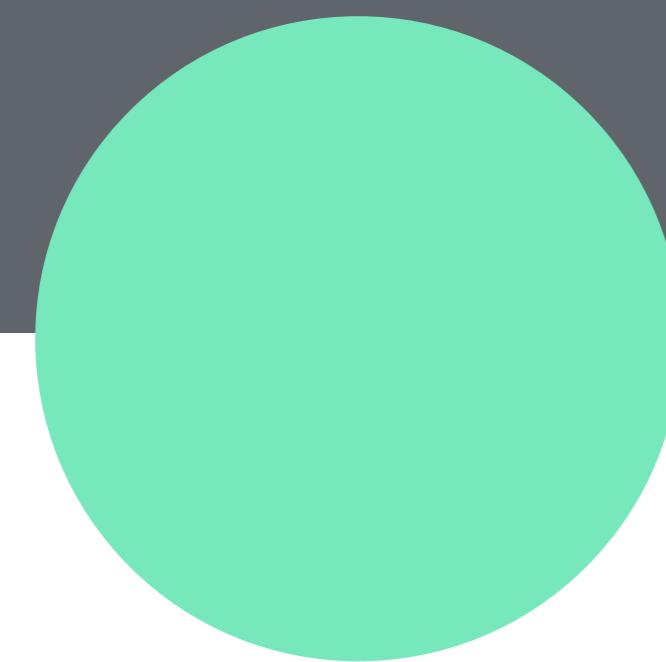
Η διοίκηση μιας επιχείρησης οδηγείται σε επιτυχημένες επιλογές, εφόσον:

Εστίαση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, και όχι διασπορά της σε πολλά αντικείμενα. Η ερευνητική και καινοτομική δραστηριότητα της επιχείρησης επικεντρώνεται σε περιορισμένο αριθμό αντικειμένων, με μεγάλο εύρος αποδεκτών και υψηλό ενδιαφέρον, προς τα οποία η διοίκηση της καινοτομίας κατευθύνει την ανάπτυξη ουσιαστικών επιχειρησιακών ικανοτήτων

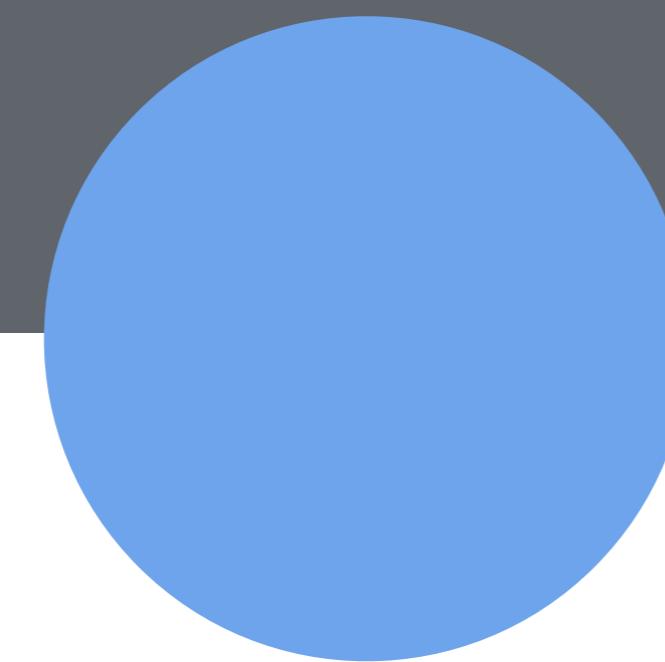

Επιλογή του κατάλληλου οργανωσιακού μοντέλου. Τέτοια οργανωσιακά μοντέλα περιλαμβάνουν καθετοποιημένη παραγωγή ή οριζόντια ολοκλήρωση της λειτουργίας μιας επιχείρησης ή ακόμα, και συνδυασμό και των δύο.

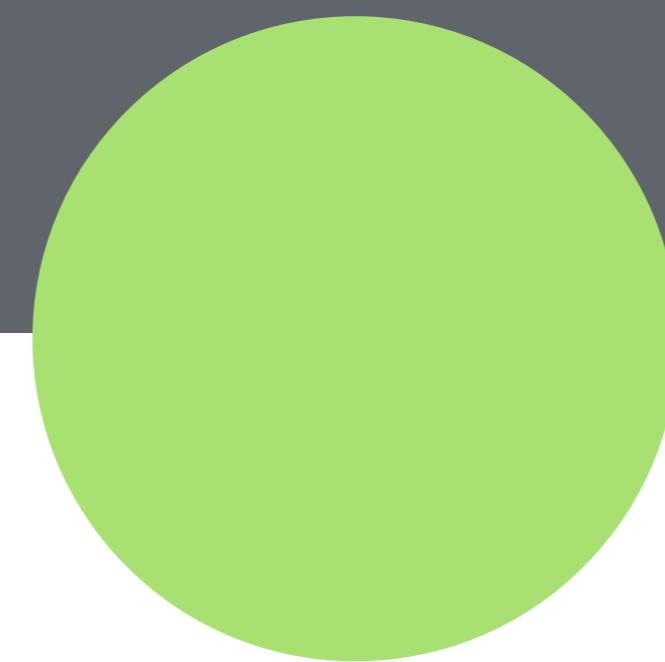
Μοντέλα Ανάπτυξης και Εφαρμογής της Καινοτομίας

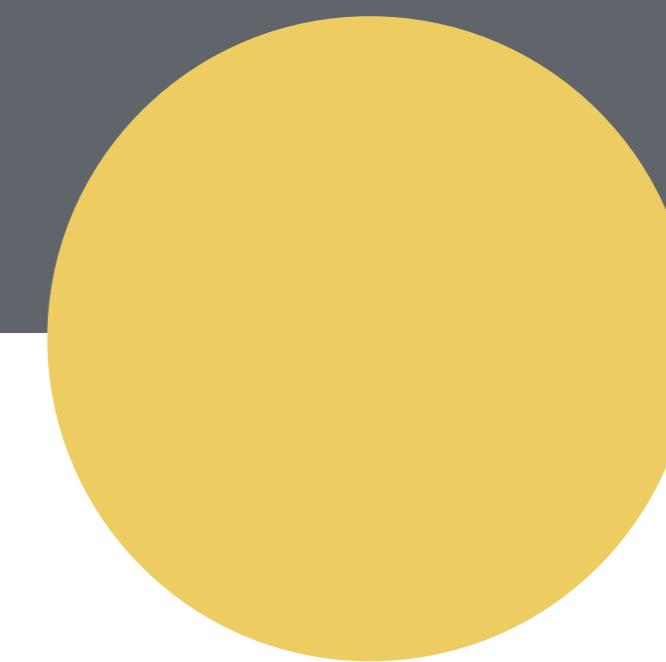
Γραμμικό
Μοντέλο

Αλληλεπιδραστικό
Μοντέλο

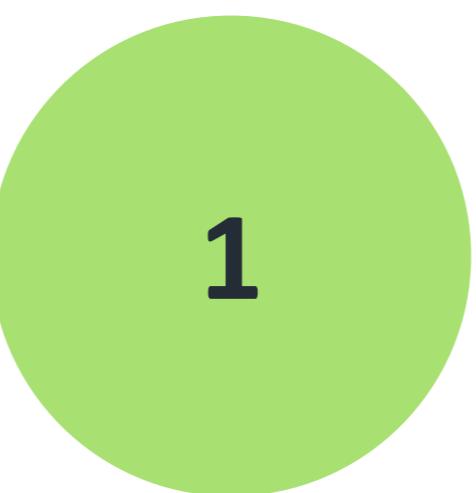
Συζευκτικό
Μοντέλο

Μοντέλο
Βελτιωτικής –
Ριζικής
καινοτομίας

Μοντέλα Ανάπτυξης και Εφαρμογής της Καινοτομίας

Γραμμικό Μοντέλο

Το Γραμμικό Μοντέλο επιστήμης και καινοτομίας λόγω της απλότητάς του και των ομαλών τεχνολογικών και οικονομικών εξελίξεων επικράτησε έντονα από το 1945 μέχρι την δεκαετία του '80. Στη συνέχεια αναπτύχθηκαν περισσότερα σύνθετα μοντέλα, καθώς η Καινοτομία θεωρήθηκε αλληλεπίδραση της επιστήμης, της τεχνολογικής και βιομηχανικής ανάπτυξης και των αναγκών της κοινωνίας, όσο και ως μη γραμμική αλληλουχία διακριτών φάσεων ή δραστηριοτήτων. Η Καινοτομία αφορά σε γραμμική αλληλουχία συγκεκριμένων και διακριτών φάσεων ή δραστηριοτήτων και εστιάζεται στην αιτία της εκδήλωσής της, είτε λόγω εξελίξεων στην κοινωνία/ αγορά, είτε λόγω τεχνολογικής ανάπτυξης, ορίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο δυο μοντέλα, αυτό της Τεχνολογικής Καινοτομίας (Technology Push) και αυτό της Καινοτομίας του Marketing (Market Pull)

Μοντέλα Ανάπτυξης και Εφαρμογής της Καινοτομίας

2

Το Αλληλεπιδραστικό Μοντέλο Καινοτομίας, δημοφιλές μεταξύ '80 – '90, αφορά σε μια λογική και συνεχή αλληλουχία σταδίων εξέλιξης, και αναπτύσσεται μέσω μιας διαλεκτικής σχέσης ανάμεσα στις επιχειρήσεις και την κοινωνία, μέσω της οποίας οι πρώτες νοιώθουν και κατανοούν τις ανάγκες και τις προσδοκίες της αγοράς, και επαναπροσδιορίζουν τα προϊόντα ή/ και τις υπηρεσίες τους. Δίνει έμφαση στον τρόπο με τον οποίο επινοείται και υλοποιείται η Καινοτομία, καθ' όλα τα στάδια της (creativity, marketing, R&D, design, production, logistics), καθώς και στην αλληλεξάρτησή τους. Δεν πρόκειται για γραμμική διαδικασία, δηλαδή για σαφώς οριθετημένες φάσεις, για μια αυτόματη αλληλουχία ενεργειών. Προσδιορίζεται μέσω ενός σύνθετου συστήματος αλληλεπιδράσεων και παλινδρομικών μεταβάσεων μεταξύ διαφόρων λειτουργιών και διαφόρων παραγόντων.

Αλληλεπιδραστικό Μοντέλο

Μοντέλα Ανάπτυξης και Εφαρμογής της Καινοτομίας

Συζευκτικό Μοντέλο

Το Συζευκτικό Μοντέλο Καινοτομίας δίνει έμφαση στην συνεργασία και στην αλληλεπίδραση των τμημάτων R&D και Marketing. Ιδιαίτερα δημοφιλές την δεκαετία του '80, στοχεύει τόσο στην δημιουργία ζήτησης για νέα προϊόντα, όσο και στην τυχαία αναζήτηση της καινοτομίας μέσα από την ανακάλυψη νέων αναγκών της αγοράς ή και παλαιών που δεν έχουν καλυφθεί ικανοποιητικά από τον ισχύοντα ανταγωνισμό.

Μοντέλα Ανάπτυξης και Εφαρμογής της Καινοτομίας

4

Η καινοτομία διακρίνεται σε δύο είδη, βάση των επιπτώσεών της σύμφωνα με το μοντέλο Βελτιωτικής - Ριζικής Καινοτομίας, καθώς μεταβάλλει τη γνώση των επιχειρήσεων και τις ικανότητές τους να παράγουν και να προωθούν νέα προϊόντα/ υπηρεσίες, που ενδεχομένως καθιστούν τα υπάρχοντα μη ανταγωνιστικά. Η Ριζική Καινοτομία (Radical Innovation) δημιουργεί μεγάλες και σημαντικές αλλαγές. Υπερβαίνει τα όρια και επιδρά δραστικά τόσο στις επιχειρήσεις, όσο και στην αγορά, προκαλώντας σημαντική αναδόμηση, χαρακτηρίζοντας κυρίως τις νέοεισερχόμενες επιχειρήσεις ενός κλάδου και λιγότερο τις εγκαθιδρυμένες. Η Βαθμιαία ή Σταδιακή Καινοτομία (Incremental Innovation) δημιουργεί σε συνεχή βάση αλλαγές στις καταναλωτικές συνήθειες της αγοράς, επιφέροντας μια σειρά από ποσοτικές αλλαγές σε γνωστές παραμέτρους ενός προϊόντος, ή εισάγοντας τεχνικά χαρακτηριστικά σε υφιστάμενα προϊόντα.

**Μοντέλο Βελτιωτικής – Ριζικής
Τεχνολογίας**